Årsredovisning 2022

Försvarshögskolan

REKTOR HAR ORDET

Rysslands krig mot Ukraina innebär att Försvarshögskolans uppdrag är viktigare än någonsin. Under året har våra forskare och experter gjort sig tillgängliga för omvärldens frågor för att analysera, förklara och kommentera det som händer.

Rysslands försök till storskalig invasion av Ukraina. Sveriges och Finlands Natoansökan. Sprängningen av Nordstream. Desinformationskampanjer. Spionåtal. Det är några av de exceptionella händelser som ägde rum under 2022 och som har bäring på Försvarshögskolans område försvar, krishantering och samhällets säkerhet. Efterfrågan på vår kunskap är större än någonsin. Vi tar vårt uppdrag på största allvar och jag kan konstatera att vi klarat av att bidra mycket i nyhetsflödet samtidigt som vi satsat på att genomföra och utveckla vår forskning och våra utbildningar. Försvarshögskolan är som bäst när det gäller.

Officersprofessionens akademiska hem

Ett av Försvarshögskolans största uppdrag är att utbilda Sveriges officerskår. Det är ett arv som sträcker sig drygt 200 år tillbaka, då Artilleriläroverket inrättades. Sedan ett drygt decennium är vi en fristående högskola med utbildningsdepartementet som huvudman och officersutbildningen är en del av det gängse akademiska systemet. Vi har dock naturligtvis ett nära och mycket givande samarbete med Försvarsmakten. Detta innebär att utbildningarna vilar tryggt på både en vetenskaplig grund och på den professionella, beprövade erfarenheten. Det skapar i sin tur en officerskår med förmågan att snabbt och systematiskt kunna förstå och lösa komplexa problem – något som är helt centralt i den mycket svåra kontext i vilken dagens och morgondagens officerare kommer att verka.

Behovet av officerare är också mycket stort för Försvarsmaktens tillväxt. Antalet platser på Officersprogrammet och Högre officersprogrammet har närmare dubblats över de senaste åren och omfattar idag ca 1000. Det är en nivå som motsvarar lärosätets maximala kapacitet med dagens resurser och infrastruktur.

Sedan tre år tillbaka har vi ett komplett akademiskt system för officerskåren: treårigt officersprogram; magister- och masterutbildning som uppdragsutbildning för officerare utvalda av Försvarsmakten för att befordras till högre chefsbefattningar, samt forskarutbildning i krigsvetenskap. En av våra viktigaste prioriteringar är att rekrytera fler officerare till våra forskarutbildningar.

Utveckling till ledande lärosäte

Försvarshögskolan en specialiserad högskola, unik i sitt slag i Sverige, med sikte på att etableras som ett av världens ledande lärosäten inom försvar, krishantering och samhällets säkerhet. Vi satsar särskilt på att öka andelen internationella lärare och studenter. Sedan vi fick examensrätt på samtliga nivåer, 2018, har vi utvecklat fyra internationella utbildningsprogram på avancerad nivå. Med start 2022 erbjuder vi ett för Sverige unikt, internationellt magisterprogram i operativ juridik (folkrätt), Master in Operational International Law.

Anslutningsprocessen till Nato innebär ytterligare behov av internationalisering och anpassning också av Försvarshögskolans verksamhet. En första inledande analys är gjord och förändringsarbetet är på gång i hela organisationen.

Kompetensförsörja totalförsvaret

Totalförsvarstanken är en del av Sveriges säkerhetspolitiska DNA. Arbetet med att återetablera ett starkt totalförsvar kräver dock omfattande satsningar också på civilt försvar. Försvarshögskolan har en central roll även när det gäller att kompetensförsörja och kunskapsutveckla det civila försvaret. Genom våra högskoleutbildningar utbildar vi experter och ledare som efterfrågas av såväl myndigheter, kommuner som näringslivet. För redan yrkesverksamma har vi ett brett utbud av utbildningar inom allt från totalförsvarsjuridik, krishantering och totalförsvar, chefs- och ledarutveckling till säkerhetsskydd. Uppdragsverksamheten, som ofta innehåller olika former av scenarioövningar och krigsspel, genomförs framför allt av vårt Centrum för totalförsvar och samhällets säkerhet och ofta på uppdrag av Försvarsmakten eller Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Vår forskning bidrar till ny kunskap och nya modeller.

***

Sverige har ett stort och viktigt arbete att göra för att stärka totalförsvaret. Kriget i Ukraina ger oss många viktiga insikter. Att vi underskattade Putins hot om krig men överskattade Rysslands militära förmåga. Att både EU och Nato kan vara enade krafter att räkna med. Att vi underskattade Ukrainas försvarsvilja och förmåga. Motståndskraften hos befolkningen i Ukraina har övertrumfat en av världens starkaste militärmakter. Landet har uppvisat en imponerande förmåga att mobilisera hela samhället, vilket är avgörande för små nationer att avskräcka och stå emot starkare motståndare. Den ukrainska befolkningens kraft och inspiration tar vi med oss i byggandet av ett minst lika robust svenskt samhälle och totalförsvar som ska kunna stå emot alla framtidens utmaningar.

Robert Egnell, rektor

Innehåll

REKTOR HAR ORDET 2
1. KONTEXT OCH SAMHÄLLSNYTTA 7
1.1 Om årsredovisningen och prestationstyper 7
1.2 I korthet om organisation, ekonomi och väsentliga uppgifter 8
1.2.1 Försvarshögskolans organisation 8
1.2.2 Försvarshögskolans intäkter och ekonomiska resultat i korthet 9
1.3 Nyttiggörande och samhällseffekter 12
1.3.1 Resurser, aktiviteter/output och interna målsättningar 14
1.3.2 Målgrupper och prestationer/outcome 14
1.3.3 Effekter/impact 15
1.4 Uppföljning av interna målsättningar 15
2. UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ 21
2.1 Omvärldsfaktorer som påverkat utbildningsverksamheten 21
2.2 Finansiering av utbildning 22
2.2.1 Resultaträkning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 23
2.3 Bedömningar och prioriteringar om utbildningsutbud 23
2.4 Fördelning av antal helårsstudenter 25
2.5 Examina på grundnivå och avancerad nivå 26
2.6 Anslagsfinansierad utbildning på grundnivå och avancerad nivå 27
2.6.1 Anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 27
2.6.2 Prestationer och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 27
2.6.3 Officersprogrammet 28
2.6.4 Försvarshögskolans utbildningar grundnivå och avancerad nivå, U-anslag 29
2.6.5 Fristående kurser 30
2.6.6 Öppen nätbaserad utbildning 30
2.6.7 Partnerskap för fred 31
2.7 Avgiftsfinansierad utbildning 31
2.7.1 Deltagare, prestationer och kostnader för poänggivande uppdragsutbildning 31
2.7.2 Högre officersprogram 32
2.7.3 Övrig poänggivande uppdragsutbildning 32
2.7.4 Ej poänggivande uppdragsutbildning 33
2.7.5 Utbildningsstöd till Försvarsmakten 33
2.8 Arbete för breddat deltagande 33
2.9 Studieavgifter för tredjelandsstudenter 34
3. FORSKNING OCH FORSKARUTBILDNING 35
3.1 Omvärldsfaktorer som påverkat forskningsverksamheten 35
3.2 Finansiering av forskning och forskarutbildning 35

3.2.1 Resultaträkning för forskning och forskarutbildning 36
3.3 Forskningspublikationer 37
3.3.1 Volymer och kostnader för forskningsprestationer 37
3.4 Forskningskompetens vid Försvarshögskolan 38
3.5 Anslagsfinansierad forskning 38
3.5.1 Exempel på anslagsfinansierad forskning 39
3.5.2 Forskning och analysstöd inom säkerhets- och försvarspolitiska området 39
3.5.3 Delegationen för militärhistorisk forskning 40
3.6 Avgiftsfinansierad forskning 40
3.6.1 Uppdragsforskning för försvarssektorn 40
3.6.2 Uppdragsforskning för samhällets krisberedskap och totalförsvar 40
3.7 Bidragsfinansierad forskning 41
3.8 Forskarutbildning 41
3.9 Öppen vetenskap 42
4. KVALITET OCH SAMVERKAN 43
4.1 Kvalitetsarbete 43
4.2 Lika villkor i utbildning och forskning 43
4.2.1 FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet 44
4.2.2 Inkluderande studiemiljö 44
4.3 Studentinflytande 44
4.4 Studenthälsa 45
4.5 Internationalisering 46
4.5.1 Internationell dimension i utbildning och forskning 46
4.5.2 Studentmobilitet 47
4.6 Samverkan 47
4.7 Anna Lindh-biblioteket 48
4.8 Upplåtande av bostadslägenhet 49
5. HÖGSKOLEGEMENSAMT 50
5.1 Kompetensförsörjning 50
5.1.1 Rekrytering 50
5.1.2 Kompetensutveckling under året 50
5.1.3 Personalrörlighet 50
5.1.4 Högskolans anställda i siffror 51
5.2 Lika villkorsarbete 52
5.2.1 Åtgärder för jämnare könsfördelning vid rekrytering 52
5.2.2 Anställning av professorer 52
5.3 Sjukfrånvaro och hälsa 52
5.4 Miljö och hållbar utveckling 53

5.4.1 Hållbar utveckling i utbildning, forskning och samverkan 53

5.6 Informationssäkerhet och digitalisering av verksamheten 54

6. FINANSIELL REDOVISNING 56

6.1 Resultaträkning 57

6.3 Anslagsredovisning 60

6.4 Finansiella villkor 61

6.5 Tilläggsupplysningar och noter 61

6.5.1 Noter (tkr) 63

7. SAMMANSTÄLLNING AV BILDER, DIAGRAM, TABELLER 73

8. SAMMANSTÄLLNING AV ÅTERRAPPORTERINGSKRAV 74

9. STYRELSEN OCH STYRELSENS BESLUT 76

9.1 Styrelsen 76

9.2 Styrelsens beslut 78

1. KONTEXT OCH SAMHÄLLSNYTTA

1.1 Om årsredovisningen och prestationstyper

Försvarshögskolan redogör i denna årsredovisning för den verksamhet som lärosätet bedrivit och de resultat som uppnåtts under 2022. I årsredovisningen framförs analyser om resultaten utifrån högskolelagen, högskoleförordningen, Försvarshögskolans förordning, förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, regleringsbrev för 2022 samt övriga styrande dokument. Värden i löptext inom parantes avser föregående verksamhetsår (2021) om inget annat anges.

Försvarshögskolan redovisar verksamhetens prestationer och kostnad per prestation enligt kraven på väsentliga uppgifter i det gemensamma regleringsbrevet för universitet och högskolor. I övrigt innefattar redovisningen analyser och bedömningar av verksamhetens resultat (prestationer och prestationernas effekter) samt resultatens utveckling över tid, i den mån det är möjligt. Enligt Förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, 3 kap 1 §, ska myndigheter från och med 2019 redovisa antal och styckkostnad för handläggning av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden. Försvarshögskolan bedömer att lärosätet inte har ärendeslag med stort antal ärenden som kan betraktas som verksamhetens prestationer eller vars antal och styckkostnad för handläggning är väsentliga för regeringens bedömning av myndighetens resultat och genomförande av verksamheten.

I detta första kapitel av årsredovisningen sätts årsredovisningen in i en kontext genom en översiktlig bild av Försvarshögskolan som lärosäte, det gångna årets ekonomiska resultat och väsentliga uppgifter.[1] I kapitel ett återfinns också uppföljning av lärosätets interna strategiska mål samt härledning av det nyttiggörande och de samhällseffekter som lärosätets verksamhet antas bidra till. För uppföljningen av de interna strategiska målen använder sig Försvarshögskolan av indikatorer, som återfinns i fyra tabeller, vilket är ett nytt inslag i lärosätets årsredovisning.

I kapitel två redovisar Försvarshögskolan prestationer inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå främst i termer av helårsstudenter (HST), helårsprestationer (HPR) och genomströmning, totalt samt för kvinnor respektive män. Tidigare har Försvarshögskolan enligt regleringsbrev haft som ekonomiskt mål att finansiera bibliotek och styrelse med anslag, en skrivning som tagits bort från och med 2020 års regleringsbrev. Vissa kostnader för bibliotek ingår dock i tabeller och diagram där medel för utbildning från Utbildningsdepartementet redovisas.

Lärosätets forskning och forskarutbildning redovisas i kapitel tre, bland annat i form av prestationer i termer av antal refereegranskade vetenskapliga publikationer och antal doktorander.[2] Försvarshögskolan erhöll examenstillstånd på forskarnivå under 2018 men forskarutbildningen startade inte förrän i januari 2019. Av den anledningen redovisas uppgifter om doktorander i tabellen för väsentliga uppgifter (tabell 1) först från och med verksamhetsåret 2019, med undantag av antal årsarbetskrafter för doktorander med doktorandanställning.

I det fjärde kapitlet redovisas verksamhet som är gemensam för både utbildning och forskning, exempelvis kvalitetsarbete, samverkans- och jämställdhetsarbete samt biblioteksverksamhet. I kapitel fem redovisas Försvarshögskolans kompetensförsörjning och annat högskolegemensamt arbete, exempelvis miljöledning och lokalförsörjning. Den finansiella redovisningen återfinns därefter i kapitel sex. Avslutningsvis följer kapitel sju, åtta och nio med sammanställningar över bilder, diagram, tabeller och återrapporteringskrav samt styrelsens sammansättning inklusive beslut om årsredovisningen.

[1] Vad gäller redovisningen av personal i tabell 1 ”väsentliga uppgifter” är uppgifterna för 2021 och 2022 inte helt jämförbara med tidigare år eftersom Försvarshögskolan bytte HR-system under 2021, från Unit 4 till Primula. Detta gäller även för övriga personaluppgifter i årsredovisningen.
[2] Redovisningen av antal publikationer för tidigare år kan skilja sig jämfört med antalet som redovisats i föregegående årsredovisningar pga. eftersläpningar i registreringen av publikationerna.

Decimalavrundningar kan i vissa fall medföra att summeringar och/eller procentfördelningar inte exakt motsvarar det sammanlagda värdet av ingående belopp eller antal. Vad gäller uppdelningen av individbaserad statistik efter kön redovisas inte det för antal färre än tio då det kan riskera att röja individers identitet.

Ett diagram och två tabeller som var med i förra årsredovisningen har tagits bort i syfte att aggregera den information som redovisas. Av samma anledning har även två tabeller justerats genom att vissa detaljer i tabellerna har tagits bort. De tabeller som justerats är tabell 7 som berör antal examina samt tabell 14 som avser doktorander. Därtill har en tabell (tabell 9) förändrats jämfört med tidigare för att den ska omfatta all utbildning på grund och avancera nivå som är finansierad med medel från Utbildningsdepartementet.

1.2 I korthet om organisation, ekonomi och väsentliga uppgifter

1.2.1 Försvarshögskolans organisation

Försvarshögskolan hade under 2022 i medeltal 451 (444) anställda, varav 40 (42) procent var kvinnor. Under 2022 var andelen lärare och forskare, av totalt antal årsarbetskrafter, 70 (70) procent. Andelen militära lärare, av totalt antal årsarbetskrafter, var 20 (19) procent.

Tidigare var Försvarshögskolan organiserad i två institutioner, Militärvetenskapliga institutionen och Institutionen för säkerhet, strategi och ledarskap, där Centrum för totalförsvar och samhällets säkerhet (CTSS) ingick.
En omorganisation har emellertid lett till en förändrad organisationsstruktur i enlighet med bilden nedan. Den nya organisationen, som började gälla 1 januari 2022, medförde att de två tidigare institutionerna delades upp i fyra nya institutioner. Därtill blev CTSS en egen organisationsenhet och det blev även programledningen för det Högre officersprogrammet likväl som programledningen för Officersprogrammet. Som tidigare är stödverksamheten, inklusive biblioteksverksamheten, samlad i Högskoleförvaltningen och Forsknings- och utbildningsnämnden (FoUN) är det kollegialt valda organet med det övergripande kvalitetsansvaret.

Omorganiseringen syftade bland annat till att möjliggöra för Försvarshögskolan att bli ett ledande lärosäte inom försvar, krishantering och säkerhet, vilket är den vision som fastställdes av styrelsen i april 2020. Till visionen hör fyra strategiska målsättningar samt strategier.

Bild 1 Försvarshögskolans organisation

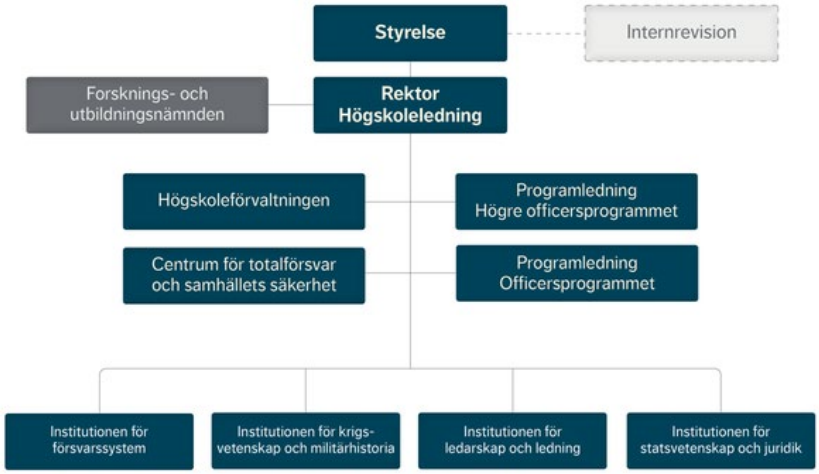

1.2.2 Försvarshögskolans intäkter och ekonomiska resultat i korthet

Försvarshögskolan redovisar för 2022 ett överskott på 13,7 (-1,3) mnkr. Överskottet kan generellt förklaras av att det funnits en eftersläpning i att anpassa verksamhetskostnaderna till den nya intäktsnivån.

Intäkterna ökade med 59 mnkr 2022 jämfört med föregående år och uppgick till 695 (636) mnkr. De ökade intäkterna beror främst på att avgiftsintäkterna ökade, vilket speglar en ökad efterfrågan på Försvarshögskolans verksamhet. Även tilldelningen av anslag från Försvarsdepartementet ökade för att möta de större volymerna inom Officersprogrammet. Bidragsintäkterna har emellertid minskat jämfört med tidigare år.

Under den senaste treårsperioden har intäkterna fördelat sig på finansieringsslag enligt diagrammet nedan. Av de totala intäkterna tillhörde 79 (77) procent utbildningsverksamhet och 21 (23) procent forskningsverksamhet.

Diagram 1 Fördelning intäkter per finansieringsslag

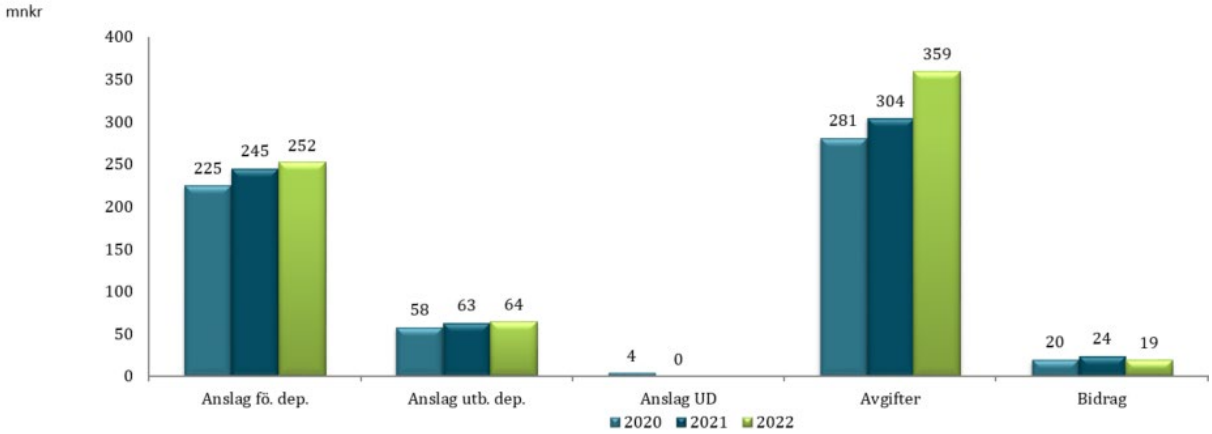

1.2.3 Försvarshögskolans väsentliga uppgifter

Tabell 1 Väsentliga uppgifter

Utbildning och forskning	2022	2021	2020	2019	2018
Totalt antal helårsstudenter[3]	1 105[4]	963	829	723	639
Kostnad per helårsstudent, tkr	219	255	271	292	299
Totalt antal helårsprestationer[5]	930[6]	817	712	592	517
Kostnad per helårsprestation, tkr	260	301	315	357	370
Totalt antal studieavgiftsskyldiga studenter (HST)	4	3	4	2	1
Totalt antal nyantagna doktorander	2	6	5	11	-
- andel kvinnor (%)	100	33	0	36	-
- andel män (%)	0	67	100	64	-
Totalt antal doktorander med någon aktivitet	30	35	31	30	-
- andel kvinnor (%)	40	29	29	33	-
- andel män (%)	60	71	71	67	-
Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarb.)	27	28	26	24	16
Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarb.)	-	-	-	-	-
Genomsnittlig studietid för licentiatexamen	-	-	-	-	-
Genomsnittlig studietid för doktorsexamen	-	-	-	-	-
Totalt antal doktorsexamina	-	-	-	-	-
Totalt antal licentiatexamina	-	-	-	-	-
Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer[7]	100	116	106	94	100
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation, tkr[8]	1 477	1 249	1 287	1 467	1 252

[3] Exklusive poänggivande uppdragsutbildning och beställd utbildning.
[4] Varav 38 procent kvinnor och 62 procent män.
[5] Exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning.
[6] Varav 36 procent kvinnor och 64 procent män.
[7] På grund av eftersläpningar i registreringarna är inte värdena för tidigare år överensstämmande med föregående årsredovisning.
[8] På grund av eftersläpningar i registreringarna är inte värdena för tidigare år överensstämmande med föregående årsredovisning.

Personal[9]	2022	2021	2020	2019	2018
Totalt antal årsarbetskrafter	407[10]	401	382	368	341
Medelantal anställda	451[11]	444	420	404	381
Totalt antal lärare (årsarb.)	286	282	252	245	215
- andel kvinnor (%)	30	28	27	27	23
- andel män (%)	70	72	73	73	77
Antal disputerade lärare (årsarb.)	101	93	92	86	69
- andel kvinnor (%)	40	40	35	31	26
- andel män (%)	60	60	65	69	74
Antal professorer (årsarb.)[12]	16	13	14	14	16
- andel kvinnor (%)	16	18	24	20	9
- andel män (%)	84	82	76	80	91
Ekonomi					
Intäkter totalt (mnkr), varav	694,7	636,2	587,1	587,6	548,2
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)	545,5	492,5	450,0	448,4	417,2
- andel anslag (%)	45	48	47	46	45
- andel externa intäkter (%)	55	52	53	54	55
Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)	149,2	143,7	137,2	139,2	131,0
- andel anslag (%)	48	51	54	53	54
- andel externa intäkter (%)	52	49	46	47	46
Kostnader totalt (mnkr)	681,1	637,4	590,2	578,4	543,9
- andel personal (%)	63	65	65	61	60
- andel lokaler (%)[13]	12	12	12	12	12
Lokalkostnader per kvm (kr)[14]	3 151	2 945	3 053	2 614	2 447
- Andel av justerade totala kostnader %	11	11	10	10	10
Balansomslutning (mnkr)	230,2	198,8	194,0	186,8	176,2
- varav oförbrukade bidrag	17,8	18,5	14,7	11,9	9,0
- varav årets kapitalförändring	13,7	-1,3	-3,1	9,2	4,2
- varav myndighetskapital (inkl. årets kapitalförändring)	70,0	55,6	57,2	60,3	51,0

[9] Försvarshögskolan bytte HR-system under 2021 från Unit4 till Primula. Av den anledningen är redovisningen av personal från 2020 och bakåt inte helt jämförbart med redovisningen från 2021 och framåt.
[10] Varav 39 procent kvinnor och 61 procent män.
[11] Varav 40 procent kvinnor och 60 procent män.
[12] Inklusive gästprofessorer, exklusive seniorprofessorer.
[13] Enligt resultaträkningen.
[14] Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer om lokalkostnader bilaga 2 till REK 2014:1, dnr 14/069. Antal kvm beräknas som den totala förhyrda ytan.

1.3 Nyttiggörande och samhällseffekter

Försvarshögskolan är på många sätt unik. Bland annat genom specialiseringen då lärosätet utbildar officerare och civila ledare samt experter inom området försvar, krishantering och säkerhet. Lärosätets verksamhet bidrar till svensk försvarsförmåga, totalförsvar, nationell och internationell säkerhet och hållbara demokratiska samhällen.

Bilden på nästa sida illustrerar på en övergripande nivå Försvarshögskolans samhällsnytta, från de resurser lärosätet förfogar över till de effekter som Försvarshögskolans verksamhet bidrar till nationellt och internationellt. Orsakssambanden i effektkedjan är inte säkerställda utan grundar sig på antaganden från Försvarshögskolans sida. Antagandena förklaras i texten efter bilden.

Vad gäller de nationella och globala målsättningar som Försvarshögskolan bidrar till har lärosätet gjort ett urval baserat på relevans kopplat till lärosätets förordning och vision. Urvalet innefattar budgetpropositionen (BP) för 2022[15], regleringsbrev (RB) för 2022,[16] Agenda 2030 och Sveriges generationsmål.

[15] Avser utgiftsområde 6 försvar och samhällets krisberedskap, 13 jämställdhet samt 16 utbildning och universitetsforskning.
[16] Avser Försvarshögskolans regleringsbrev från Utbildningsdepartementet samt det gemensamma regleringsbrevet för universitet och högskolor från Utbildningsdepartementet.

Bild 2 Försvarshögskolans samhällsnytta

Mål i BP, UO 16
Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation, där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och svarar upp mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt.

Mål i BP, UO 16
Utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt.

Mål i BP, UO 16
Forskningssamverkan och forskningens samhällspåverkan ska öka.

Mål i BP, UO 6
Hävda Sveriges territoriella integritet samt värna suveräna rättigheter och nationella intressen i Sverige och utanför svenskt territorium i enlighet med internationell rätt.

Mål i BP, UO 6
Förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet.

Mål i BP, UO 6
Bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred.

Mål i BP, UO 6
Minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet.

Mål i BP, UO 13
Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Mål i BP, UO 13
Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva samhälls-medborgare och att forma villkoren för besluts-fattandet i samhällets alla sektorer.

Mål i FHS RB från Udep.
Utbilda personal för att därigenom bidra till att det militära försvarets kompetensbehov tillgodoses.

Mål i FHS RB från Udep.
Bidra till genomförandet av FN:s säkerhetsråds-resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet.

Mål i FHS RB från Udep.
Under 2021-2023 ska 53% av de nyrekryterade professorerna vara kvinnor.

Mål i UoH RB från Udep.
Utbildningsutbudet ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Mål i UoH RB från Udep.
Arbeta med jämställdhets-integrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen.

Mål i Agenda 2030
God utbildning för alla.
Fredliga och inkluderande samhällen.
Hållbara städer och samhällen.
Bekämpa klimatförändringen.
Jämställdhet.
Minskad ojämlikhet.

Sveriges generationsmål
Till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem.

FHS vision och strategiska mål om:

1. utbildning på grundnivå och avancerad nivå
2. forskning och forskarutbildning
3. samverkan och nyttiggörande
4. effektivitet och förutsättningar för kvalitet

Resurser

Studenter och kursdeltagare
Doktorander
Lärare
Forskare
Andra medarbetare
Kontakter och nätverk
Akademisk miljö
Infrastruktur
Finansiella medel

Aktiviteter

Utbildning
Forskning
Samverkan

Målgrupper

Studenter och kursdeltagare
Doktorander
Försvars- och säkerhetssektorn
Forskarsamhället
Politiker
Intresserad allmänhet

Prestationer

Kunskap
Färdighet
Förmåga

Effekter

Kompetensförsörjning av, och ökad kunskap i, försvars- och säkerhetssektorn.

Generell kunskapshöjning och innovation i samhället.

Ökad förmåga i samhället att förstå, förebygga samt hantera kriser, konflikter och krig.

Ökad trygghet och säkerhet i samhället utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem i samhället.

1.3.1 Resurser, aktiviteter/output och interna målsättningar

Försvarshögskolans studenter, doktorander och kursdeltagare är inte bara lärosätets viktigaste målgrupp. Tillsammans med bland annat lärare, forskare och övriga medarbetare utgör de också en betydelsefull resurs. Studenterna och doktoranderna bidrar exempelvis till att ständigt utveckla kvaliteten i verksamheten och har inflytande i viktiga beslut. Kontakter, nätverk, akademisk miljö, infrastruktur och finansiella medel är andra resurser som är nödvändiga i bedrivandet av utbildning, forskning och samverkan.

Med de resurser som Försvarshögskolan förfogar över genomförs utbildnings-, forsknings- och samverkansaktiviteter. Aktiviteterna består av utbildningar på grundnivå och avancerad nivå inom området försvar, krishantering och säkerhet samt forskning och forskarutbildning. Samverkan är en integrerad del i dessa aktiviteter.

Försvarshögskolans strategiska mål för utbildning på grund och avancerad nivå är att ”utbildningen ska hålla högsta nationella och internationella kvalitet samt vara ett attraktivt val för de mest motiverade och kvalificerade studenterna. För kompetensförsörjning och livslångt lärande ska lärosätet vara förstahandsval för försvars- och säkerhetssektorn”. Försvarshögskolans strategiska mål för forskning och forskarutbildning är att ”vara en nationellt och internationellt ledande forskningsmiljö med stor forskningsproduktion av högsta kvalitet och relevans inom området försvar, krishantering och säkerhet. Forskningen ska ge ny kunskap till försvars- och säkerhetssektorn och till vetenskapssamhället samt bidra till forskningsanknytningen i Försvarshögskolans utbildningar”. Utöver de två strategiska mål som lärosätet har för sin utbildning och forskning har Försvarshögskolan två strategiska mål som handlar dels om samverkan och nyttiggörande, dels om effektivitet och interna förutsättningar för genomförandet av en kvalitativ verksamhet.

Att Försvarshögskolan har en nära koppling mellan forskning, utbildning, praktisk tillämpning och samhällsnytta är en viktig framgångsfaktor. Detta är även grundläggande för att lärosätet ska kunna vara en specialiserad högskola, vilket eftersträvas och är tydligt i Försvarshögskolans vision. Lärosätets vision, och interna målsättningar som gäller fram till och med 2025, är härledda ifrån samhällsbehov som exempelvis kommer till uttryck i de externa styrdokument som framkommer i bilden på föregående sida. På detta vis bidrar Försvarshögskolans verksamhet till uppfyllandet av ett antal nationella och globala målsättningar, exempelvis att högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och svarar upp mot de samhällsutmaningar vi står inför. Att kvinnor och män, flickor och pojkar får samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling. Att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt. Ett annat exempel är att Försvarshögskolans verksamhet bidrar till målet som handlar om förmågan att försvara Sverige mot väpnat angrepp, värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet.

Med stöd av indikatorer följer Försvarshögskolan upp hur arbetet mot de fyra interna målsättningarna fortlöper. En sammanfattande analys kring detta redovisas i avsnitt 1.4.

1.3.2 Målgrupper och prestationer/outcome

Som nämndes tidigare är Försvarshögskolans studenter, doktorander och kursdeltagare lärosätets viktigaste målgrupp. Dessa personer tar del av lärosätets aktiviteter och lämnar Försvarshögskolan med ökad kunskap och ökade färdigheter samt förmågor. Men det är inte bara dessa personer som tar del av lärosätets aktiviteter. Andra målgrupper är exempelvis försvars- och säkerhetssektorn generellt. Sektorn beställer bland annat uppdrags-utbildning och uppdragsforskning av lärosätet. Vidare kommer Försvarshögskolans forskning och expertis till nytta för andra målgrupper såsom politiker, intresserad allmänhet och forskare på andra lärosäten. Därigenom bidrar lärosätet till ökad kunskap och ökade färdigheter samt förmågor även bland dessa målgrupper

1.3.3 Effekter/impact

Som bilden visar bidrar Försvarshögskolan till effekter som understödjer uppfyllandet av flera nationella målsättningar men även till genomförandet av Agenda 2030 som innefattar globala mål. Försvarshögskolan bidrar till att säkerställa försörjningen av officerare och ökar Försvarsmaktens möjligheter att åstadkomma en utökad krigsorganisation samt ett militärt försvar som framgångsrikt kan lösa sina uppgifter, vilket är en uttalad inriktning för Sveriges försvarspolitik. Sett ur ett bredare totalförsvarsperspektiv utgör lärosätet ett centrum för kunskapsutvecklingen av samhällsskydd och säkerhet genom att stora delar av verksamheten ökar landets förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet.

De samhällsfunktioner som Försvarshögskolans utbildnings- och forskningsverksamhet relaterar till kan sammanfattas i termer av säkerhetspolitik och samhällssäkerhet inklusive militärt försvar samt civilt samhällsskydd och krishantering. Den kunskap som lärosätet genererar bidrar till att ansvariga aktörer erhåller ökad förmåga att förstå, förebygga samt hantera kriser, konflikter och krig. Att totalförsvarets förmåga att möta ett väpnat angrepp behöver stärkas och att en ny utökad krigsorganisation ska organiseras framkommer bland annat i totalförsvarsproposition 2021–2025. Den kunskap som Försvarshögskolan genererar bidrar till att öka den operativa förmågan i krigsförbanden och att säkerställa den samlade förmågan i totalförsvaret.

Vidare bidrar kunskapen som Försvarshögskolan producerar dels till att minska risken för olyckor och kriser som hotar samhällets säkerhet, dels till att öka tryggheten och säkerheten i samhället generellt, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem. Säkra och motståndskraftiga samhällen är en viktig hållbarhetskomponent i genomförandet av Agenda 2030 och i Sveriges generationsmål.

Genom jämställdhetsintegrering bidrar Försvarshögskolan också till att de individer som har utbildats på lärosätet får med sig kunskap för att kunna vara aktiva samhällsmedborgare och kunna forma villkoren för beslutsfattandet på alla nivåer i samhället. En hållbar utveckling, så som den formuleras i Agenda 2030, förutsätter ett säkert samhälle med robusta och jämställda institutioner.

1.4 Uppföljning av interna målsättningar

Som nämndes i avsnitt 1.3 är lärosätets interna målsättningar, som gäller fram till och med 2025, härledda ifrån samhällsbehov som kommer till uttryck i olika nationella och internationella styrdokument. För att lärosätet ska kunna säga något om hur arbetet mot de interna målen fortlöper har indikatorer tagits fram.[17]

En indikator mäter alltid bara en avgränsad del av ett mål och en resultatindikator är inte en absolut sanning utan ska ses, tillsammans med övriga indikatorer och andra förhållanden, som en indikation på huruvida man rör sig i rätt eller fel riktning mot målet. Härefter redovisas en sammanfattande trendanalys om hur framgångsrikt FHS rör sig mot respektive mål. Fullständig måluppfyllelseanalys görs först i årsredovisningen för 2025, eftersom målen gäller fram till dess och de slutvärden som eftersträvas för respektive indikator har också den tidsramen.

Efter den sammanfattande trendanalysen följer tabeller som innefattar de interna målen tillsammans med indikatorer, målvärden och utfall för 2019-2022.

[17] Enligt Ekonomistyrningsverket föreskrifter och allmänna råd till förordningen om årsredovisning och budgetunderlag ska myndigheter ta fram och använda resultatindikatorer för sådant som inte direkt låter sig mätas, till exempel för att redovisa måluppfyllelse och kvalitet. Indikatorerna kan vara kvantitativa eller kvalitativa.

Sammanfattande trendanalys

Vad gäller Försvarshögskolans strategiska mål för utbildning på grundnivå och avancerad nivå kan man sammanfattningsvis se att målet sannolikt kommer att kunna uppfyllas 2025. Vissa målvärde är till och med redan uppnådda, exempelvis ”andel HST för fristående kurser” samt ”antal deltagare i öppen nätbaserad utbildning” som bägge bidrar till kompetensförsörjning och livslångt lärande. Däremot är målvärdet för ”andel HST för kurser på distans och/eller deltid” långt ifrån uppnått och trenden för ”attraktion av nya studenter via FHS hemsida” verkar gå åt fel håll.

Försvarshögskolans strategiska mål för forskning och forskarutbildning ser också ut att kunna uppnås 2025. Trenden för flera av indikatorerna som handlar om forskningsproduktion[18] och forskningsmiljö är positiv men trenden är inte lika entydig för indikatorerna som mäter kvalitet i forskning, där behövs data för fler år innan det går att göra en rättvis bedömning.

När det kommer till det strategiska målet för samverkan och nyttiggörande har övervägande delen (nio) av indikatorerna en positiv trend medan några (tre) visar en negativ trend. Exempelvis har ”antalet samverkansdoktorer” sjunkit de senaste åren vilket även gäller ”antalet platser för icke poänggivande uppdragsutbildning”. Däremot är målvärdet för ”antal deltagare i öppen nätbaserad utbildning” redan uppnått och detsamma gäller målvärdet för ”forskning som ger samhällsnytta enligt anseendeundersökningen”.

Trenden för några av indikatorerna som berör det strategiska målet avseende effektivitet och förutsättningar för kvalitet i kärnverksamheten är svårtolkad. Här behöver flera av indikatorerna få utfall för ytterligare år innan trenden kan bedömas. Det gäller bland annat indikatorn ”kärnverksamhetens upplevelse av stödverksamhetens kvalitet, effektivitet och koordinering” som än så länge bara har mäts en gång. Vidare saknas ännu data för ”genomsnittlig nettostudietid för doktorsexamen” eftersom Försvarshögskolan inte har utfärdat några sådana hittills. Några målvärden har dock redan nåtts, exempelvis vad gäller ”kostnad per HST”, ”andel kvinnor i kategorin ledningskompetens” och ”energianvändning i snitt per årsarbetskraft och helårsstudent”.

1.4.1 Tabeller med indikatorer samt trender

I respektive tabell nedan framkommer indikatorer med målvärden och utfall[19] för 2019-2022 samt trend mot uppsatt målvärde. Trenden symboliseras med pilar som innebär följande:

- ⬅ Positiv trend, målvärdet är redan uppnått eller kommer sannolikt att uppnås.
- ⬅ Trenden är inte entydig men inte heller negativ eller att det inte går att utröna en trend utan ytterligare data.
- ⬅ Negativ eller stillastående trend, målvärdet kan bli svårt att uppnå.

[18] Att antalet publikationer ser ut att ha sjunkit 2022 kan vara missvisande då det kan bero på att alla publikationer ännu inte registrerats i Diva.
[19] N/A har angetts där det inte gå att inhämta någon utfallsdata, antingen för att Försvarshögskolan inte haft den typen av verksamhet det aktuella året eller för att data inte finns tillgänglig.

Tabell 2 Indikatorer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Strategiskt mål för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	**Försvarshögskolans utbildning håller högsta nationella och internationella kvalitet och är ett attraktivt val för de mest motiverade och kvalificerade studenterna. För kompetensförsörjning och livslångt lärande är lärosätet förstahandsval för försvars- och säkerhetssektorn.**						
Indikator	**Aspekt av målet som indikatorn mäter**	**Måvärde 2025**	**Trend**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**
Antal förstahandssökanden, per antal antagna i urval 2, för program på grund och avancerad nivå	Attraktivt val	>3,9	↑	4,0	3,3	4,3	3,6
Attraktion av nya studenter via FHS hemsida	Attraktivt val	>79%	↓	13%	N/A	50%	25%
Internationell studentmobilitet (antal personer)	Attraktivt val	>64	↑	59[20]	30[21]	22[22]	15[23]
Resultat av kvalitetsutvärderingar avseende utbildningar på grundnivå och avancerad nivå genomförda av externa granskare	Kvalitet	100%	↑	100%	100%	100%	N/A
Etableringsgrad för utexaminerade studenter 1 år efter examen	Kvalitet och kompetensförsörjning	>89%	↑	N/A	N/A	N/A	90%[24]
Andel intäkter för avgiftsfinansierad utbildning	Kompetensförsörjning och livslångt lärande	<55%	→	55%	52%	52%	54%
Andel HST för fristående kurser (U-anslag)	Kompetensförsörjning och livslångt lärande	>15%	↑	20%	25%	26%	36%
Andel HST för kurser på distans och/eller deltid	Kompetensförsörjning och livslångt lärande	>10%	↓	0%	0%	0%	0%
Antal deltagare i öppen nätbaserad utbildning[25]	Kompetensförsörjning och livslångt lärande	30-35 000	↑	30 873	21 223	15 000	5 000

[20] Varav 31 kvinnor och 28 män.
[21] Varav 16 kvinnor och 14 män.
[22] Varav 10 kvinnor och 12 män.
[23] Varav 8 kvinnor och 7 män.
[24] För kvinnor var etableringsgraden 88 procent och för män 91 procent.
[25] Det finns inga uppgifter om kön för deltagare i öppen nätbaserad utbildning.

Tabell 3 Indikatorer för forskning och forskarutbildning

Strategiskt mål för forskning och forskarutbildning	**Försvarshögskolan är en nationellt och internationellt ledande forskningsmiljö med stor forskningsproduktion av högsta kvalitet och relevans inom området försvar, krishantering och säkerhet. Forskningen ger ny kunskap till försvars- och säkerhetssektorn och till vetenskapssamhället samt bidrar till Försvarshögskolans utbildningars forskningsanknytning.**						
Indikator	**Aspekt av målet som indikatorn mäter**	**Målvärde 2025**	**Trend**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**
Andel nationella sampublikationer (med externa parter)	Forskningsmiljö, och forskningsproduktion	>27%	↑	22%	24%	18%	14%
Andel internationella sampublikationer (med externa parter)	Forskningsmiljö, och forskningsproduktion	>20%	↑	19%	10%	19%	12%
Andel engelskspråkiga publikationer av det totala antalet publikationer	Forskningsmiljö, och forskningsproduktion	80%	↑	74%	68%	75%	70%
Totalt antal publikationer	Forskningsproduktion	>205	↑	151	179	159	148
Andel kvinnor som är aktiva handledare för minst en forskarstudent	Kvalitet	40-60%	↑	45%	N/A	N/A	N/A
Andel doktorander som är kvinnor	Kvalitet	40-60%	↑	41%	27%	N/A	N/A
Andel refereegranskade vetenskapliga publikationer	Kvalitet	>75%	↑	66%	65%	67%	64%
Resultat av kvalitetsutvärderingar avseende forskarutbildning genomförda av externa granskare	Kvalitet	100%	↑	N/A	N/A	N/A	N/A
Resultat av kvalitetsutvärderingar avseende forskning genomförda av externa granskare	Kvalitet	100%	↑	80%	N/A	N/A	N/A
Andel forskningsmedel erhållna i konkurrens (bidrag)	Kvalitet	>20%	↑	12%	16%	13%	11%
Andel refereegranskade vetenskapliga publikationer som publicerats öppet tillgängliga (open access)	Kunskap till försvars- och säkerhetssektorn	>89%	↑	68%	64%	59%	50%
Andel intäkter för avgiftsfinansierad forskning	Kunskap till försvars- och säkerhetssektorn	<50%	↑	39%	33%	33%	36%

Tabell 4 Indikatorer för samverkan och nyttiggörande

Strategiskt mål för samverkan och nyttiggörande	**Försvarshögskolan är ett lärosäte med samhällnyttan som grundsyfte. Samverkan genomsyrar alla delar av verksamheten. Vår forskning och utbildning är efterfrågad av relevanta aktörer inom försvars- och säkerhetssektorn. Vi är den självklara samarbetspartnern för offentlig, privat och ideell sektor för kunskapsutveckling och kompetensförsörjning inom försvar, krishantering och säkerhet.**						
Indikator	**Aspekt av målet som indikatorn mäter**	**Målvärde 2025**	**Trend**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**
Forskning som ger samhällsnytta enligt anseendeundersökningen	Samhällsnytta och kunskapsutveckling	>2,9	↑	3,3	2,6	2,6	N/A
Antal deltagare i öppen nätbaserad utbildning[26]	Samhällsnytta och kunskapsutveckling	30-35 000	↑	30 873	21 223	15 000	5 000
Antal platser för icke poänggivande uppdragsutbildning	Samhällsnytta, samverkan och kunskapsutveckling	>1700	↓	1 123	1 419	1 210	1 600
Antal individer som med godkänt resultat deltagit i konceptutbildningar	Samhällsnytta, samverkan och kunskapsutveckling	>300	↑	287[27]	258[28]	180[29]	251[30]
Andel intäkter för avgiftsfinansierad utbildning och forskning	Samhällsnytta, samverkan, efterfrågan och kunskaps-utveckling	<50%	↓	49%	45%	45%	47%
Antal redaktionella artiklar och inslag (radio, tv, webb) där FHS omnämns	Samhällsnytta, samverkan, efterfrågan och kunskaps-utveckling	>1 950	↑	8 690	1 761	1 248	2 853
Andel refereegranskade vetenskapliga publikationer som publicerats öppet tillgängliga (open access)	Samhällsnytta, samverkan och kunskapsutveckling	>89%	↑	68%	64%	59%	50%
Antal adjungerade professorer	Samverkan	>2	↑	1	1	0	N/A
Antal samverkansdoktorander	Samverkan	>7	↓	3	4	5	3
Andel nationella sampublikationer (med externa parter)	Samverkan, kvalitet och ledande forskningsmiljö	>27%	↑	22%	24%	18%	14%
Andel internationella sampublikationer (med externa parter)	Samverkan, kvalitet, ledande forsknings-miljö, och internationell forskningsproduktion	>20%	↑	19%	10%	19%	12%
Etableringsgrad för utexaminerade studenter 1 år efter examen	Kompetensförsörjning	>89%	↑	N/A	N/A	N/A	90%[31]

[26] Det finns inga uppgifter om kön för deltagare i öppen nätbaserad utbildning.
[27] 56 procent kvinnor och 44 procent män.
[28] 49 procent kvinnor och 51 procent män.
[29] 48 procent kvinnor och 52 procent män.
[30] 52 procent kvinnor och 48 procent män.
[31] För kvinnor var etableringsgraden 88 procent och för män 91 procent.

Tabell 5 Indikatorer för effektivitet och förutsättningar för kvalitet

Strategiskt mål för effektivitet och förutsättningar för kvalitet	**Försvarshögskolan sätter kunskapen och lärandet i centrum för att skapa förutsättningar för kvalitetsdriven och effektiv forskning, utbildning och samverkan. Genom tydliga interna processer och arbetssätt är vi ett lärosäte, en arbetsgivare och en myndighet som åtnjuter stort förtroende hos såväl studenter, medarbetare, uppdragsgivare som tillsynsmyndigheter.**						
Indikator	**Aspekt av målet som indikatorn mäter**	**Målvärde 2025**	**Trend**	**2022**	**2021**	**2020**	**2019**
Av UKÄ godkänt kvalitetssäkringsarbete	Förutsättningar för kvalitet och effektivitet	100%		0%	0%	0%	0%
Kärnverksamhetens upplevelse av stödverksamhetens kvalitet, effektivitet och koordinering (skala 1-7)	Förutsättningar för kvalitet och effektivitet	>4,4		4,1	N/A	N/A	N/A
Andel kvinnor i kategorin ledningskompetens	Förutsättningar för kvalitet	40-60%		51%	40%	39%	39%
Kostnad per publikation (tkr)	Effektivitet	<750		978	809	858	932
Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation (tkr)	Effektivitet	<1 174		1 477	1 249	1 287	1 467
Genomsnittlig nettostudietid för doktorsexamen (antal år)	Effektivitet	<4,3		N/A	N/A	N/A	N/A
Kostnad per HST (tkr)	Effektivitet	<240		219	255	271	292
Koldioxidutsläpp per årsarbetskraft för tjänsteresor (KgCO2)	Effektivitet och förtroende	<961		1156	199	221	1217
Energianvändning i snitt per årsarbetskraft och helårsstudent (kwh)	Effektivitet och förtroende	<2 000		1 854	2 043	2 185	2 545
Förtroende för högskoleledningen	Förtroende hos medarbetare	>60%		N/A	58%	N/A	55%
Employee Net Promoter Score (eNPS)	Förtroende hos medarbetare	>7		N/A	5	N/A	2

2. UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ

Vid Försvarshögskolan genomförs Officersprogrammet, det Högre officersprogrammet och uppdragsutbildning av yrkes- och reservofficerare. Försvarshögskolan utbildar också dagens och morgondagens civila ledare och experter inom försvars- och säkerhetssektorn. Fokus ligger på professionsinriktad utbildning och livslångt lärande som utvecklas i samverkan med den omgivande försvars- och säkerhetssektorn.

2.1 Omvärldsfaktorer som påverkat utbildningsverksamheten

Coronarestriktionerna lyftes i slutet på 2021 och Försvarshögskolan återgick till campusbaserad undervisning. Det har inneburit att personal och studenter återigen kan interagera på plats. Distansundervisning bedrivs numera inte av coronarelaterade skäl men väl när det är pedagogiskt befogat.

Sverige och världen står inför stora utmaningar. De senaste åren har säkerhetsläget både i närområdet och internationellt försämrats. Samtidigt utmanas vårt samhälle bland annat av pandemier, organiserad brottslighet, radikalisering och terror, effekter av klimatförändringar och naturkatastrofer, cyberattacker och informationsoperationer. Omvärldsläget, tillsammans med ambitionsökningen i riksdagens totalförsvarsbeslut från december 2020, har skapat en ökad efterfrågan på Försvarshögskolans verksamhet, såväl programutbildningar, fristående kurser som uppdragsutbildningar. Det är inte bara officersutbildningarna som behöver växa, utan även kompetensförsörjningen inom hela totalförsvaret och krishanteringssystemet, i såväl det offentliga som det privata. De framväxande civila professionerna inom säkerhet, civilt försvar och krishantering är idag att betrakta som bristyrken. Den kraftiga tillväxten i sektorn tillsammans med konsekvenserna av de stora samhällsutmaningar världen står inför leder till ökat behov av kompetensutveckling inom sektorn men även för aktörer inom andra sektorer. Behovet handlar om att dels hitta nya medarbetare med rätt kompetens, dels att ge rätt kompetens till befintliga medarbetare som en del i det livslånga lärandet.

Försvarshögskolan är en liten högskola som har byggt upp ett utbud med fokus på utbildningsprogram och undervisning på plats. För att utveckla utbildningsutbudet har rektor öronmärkt anslagsmedel för att i första hand gå till kurser inom livslångt lärande under kommande år. Det handlar om kurser som kan läsas parallellt med arbete. Kurser som ges på kvällar eller helger, ofta på distans och även på halv- eller kvartsfart.

Försvarshögskolan har inlett arbetet med att utveckla ett magisterprogram som riktar sig till redan yrkesverksamma analytiker eller yngre chefer som nu får uppgifter kopplade till totalförsvaret. Arbetsnamnet är Magisterprogram för samhällssäkerhet och resiliens. Utbildningen ska vara på svenska och ges på halvfart samt distans med endast vissa moment på campus för att lättare kunna läsas parallellt med arbete. Programmet kan komma att ges både som uppdragsutbildning och anslagsfinansierad utbildning.

Försvarshögskolan har, tillsammans med Säkerhetspolisen och Försvarsmakten, fått i uppdrag av regeringen att utreda och ta fram förslag på struktur för utbildningar inom säkerhetsskyddsområdet (JU2022/02042). Förslaget ska omfatta såväl grundläggande utbildningar som fördjupande utbildningar som behövs för att möta kompetensbehovet inom säkerhetsskyddsområdet. Det arbetet har pågått under året och uppdraget ska redovisas i februari 2023. Det kan komma att handla om såväl anslagsfinansierad utbildning som uppdragsutbildning.

Ett eventuellt svenskt Nato-medlemskap bör leda till ökad efterfrågan av kompetensutveckling inom området. Myndigheter och departement behöver snabbt få tillgång till såväl grundläggande som fördjupade utbildningar, exempelvis utbildningar för att förstå Natos inre liv och den politiska dimensionen, nyttjandet av förband och det ansvar Sverige kommer att få. Försvarshögskolan har under året börjat analysen kring hur ett svenskt Nato-medlemskap kan komma att påverka lärosätet och dess utbildningar.

Antalet disciplinärenden har generellt ökat inom högskolesektorn och under 2021 syntes en ökning av ärenden även vid Försvarshögskolan. Detta är en trend som dessvärre har fortsatt. Distansundervisning och digitala tentamina med anledning av coronapandemin bedöms ha orsakat ett förändrat beteende hos studenterna. År 2022 utfärdades 16[32] påföljder vilket kan jämföras med 14 påföljder 2021, en påföljd 2020 och fem påföljder 2019. Misstanken handlar i de allra flesta fall om försök till vilseledande, till exempel plagiat (inklusive översättningar utan källhänvisning).

2.2 Finansiering av utbildning

Vid Försvarshögskolan bedrivs såväl anslagsfinansierad utbildning som utbildning på uppdrag av olika myndigheter och organisationer. Försvarshögskolan har, i jämförelse med många andra högskolor, en hög andel avgiftsfinansierad utbildning. Diagrammet nedan visar hur intäkterna för utbildning är fördelade per intäktsslag. Under 2022 kom 55 (52) procent av intäkterna för utbildning från avgifter, med Försvarsmakten som största uppdragsgivare. Den höga andelen avgiftsintäkter medför att Försvarshögskolan till stor del är beroende av sina uppdragsgivare och deras beställningar har stor påverkan på lärosätet.

Diagram 2 Fördelning av intäkter för utbildning

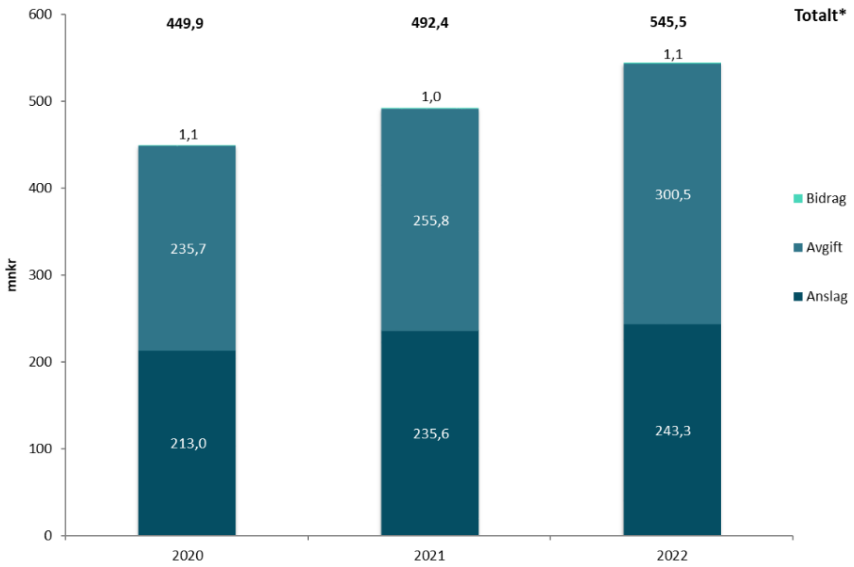

* I totala intäkter ingår finansiella intäkter som dock inte visas i diagrammets staplar.

[32] Varav tre kvinnor och tretton män.

2.2.1 Resultaträkning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Omsättningen inom verksamhetsområde utbildning har ökat med 53 mnkr jämfört med 2021. Anslagsintäkterna har ökat med 7,7 mnkr då Försvarshögskolan 2022 blivit tilldelade ytterligare medel inom anslag 1:7 Officersprogrammet m.m. för att kunna möta de ökade studentvolymerna på Officersprogrammet. Avgiftsintäkterna har ökat med 44,7 mnkr, vilket speglar en ökad efterfrågan av högskolans uppdragsutbildning med anledning av det säkerhetspolitiska omvärldsläget.

Som det framkommer i tabellen nedan har de totala kostnaderna för verksamhetsområdet ökat med 40,8 mnkr jämfört med 2021. Årets kapitalförändring uppgår till 12,1 mnkr.

Tabell 6 Resultaträkning utbildning

	År 2022	År 2021	År 2020
Verksamhetens intäkter			
Anslag	243 299	235 635	213 014
Avgifter	300 471	255 802	235 690
Bidrag	1 087	1 022	1 128
Finansiella intäkter	660	41	141
Summa	545 517	492 500	449 972
Verksamhetens kostnader			
Personal	-315 063	-300 982	-278 038
Lokaler	-64 880	-59 556	-54 011
Övrigt	-153 136	-132 004	-121 759
Finansiella kostnader	-286	-27	-36
Summa	-533 364	-492 569	-453 845
Verksamhetsutfall	12 153	-68	-3 873
Årets kapitalförändring	12 153	-68	-3 873

Belopp i tkr, avrundningsdifferenser kan förekomma.

2.3 Bedömningar och prioriteringar om utbildningsutbud

I enlighet med Försvarshögskolans strategi ska lärosätets utbildningar vara eftertraktade av såväl studenter som Försvarsmakten och övriga arbetsmarknaden. Fokus för verksamheten ska ligga på professionsinriktad utbildning och livslångt lärande som utvecklas i samverkan med den omgivande försvars- och säkerhetssektorn. Försvarshögskolans utbildningsutbud utgår från denna inriktning samt rektors beslutade regler och modell för fördelning av anslag till utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

År 2018 erhöll Försvarshögskolan examenstillstånd för att utfärda masterexamina samt examina på forskarnivå inom området försvar, krishantering och säkerhet. Lärosätet arbetar kontinuerligt sedan dess med att förvalta tillståndet och utveckla kvaliteten samt lärosätets ställning inom försvars-, krishanterings- och säkerhetssektorn.

På grundnivå erbjuder Försvarshögskolan ett kandidatprogram som kan läsas med två inriktningar: statsvetenskap med inriktning mot krishantering och säkerhet, respektive historia med inriktning mot militärhistoria. Under 2022 var den statsvetenskapliga inriktningen det utbildningsprogram i Sverige som hade flest antal förstahandssökande inom statsvetenskap. Beaktar man inriktningen mot militärhistoria så har den utbildningen bland de högsta söktrycken bland historieutbildningar i landet. Kandidatprogrammets båda inriktningar fokuserar på att förbereda studenter att kunna arbeta inom kunskapsfältet försvar, krishantering och säkerhet. Även Försvarshögskolans ämnen juridik med inriktning mot operativ juridik och folkrätt samt ledarskap och ledning är inkluderade i programmet genom valbara kurser. Vidare har programmet flera praktiska inslag som rollspel och övningar. Utbildningen

innehåller även omfattande inslag av analytisk träning och under programmet förekommer gästföreläsare som knyter an till arbetsmarknaden. Programmet avslutas med en praktiktermin, vilket ger studenterna möjlighet att få arbetsmarknadsanknytning under programmets gång.

Hösten 2022 startade grundkursen i Ledarskap och ledning för första gången, söktrycket var högt. Under 2023 genomförs fortsättningskurs och påbyggnadskurs i ämnet.

På avancerad nivå erbjuder Försvarshögskolan masterprogrammet i Politik, säkerhet och krig som är ett internationellt masterprogram med två olika inriktningar, krigsvetenskap eller statsvetenskap med inriktning krishantering och säkerhet. Programmet syftar till att ge studenterna en djupare förståelse för politiska och militära aspekter av fenomenen kris, säkerhet och krig. Under 2022 var detta masterprogram Försvarshögskolans mest sökta program och den statsvetenskapliga inritningen hade flest förstahandssökande av alla statsvetenskapliga masterprogram i Sverige. Våren 2022 kunde de första masterstudenterna, som startade 2020, ta sin examen från masterprogrammet i Ledarskap och ledning. Söktrycket är fortsatt högt och har därtill ökat sedan 2021. Programmet ger en högt specialiserad och praktiknära utbildning i ledning av verksamheter vid omfattande kriser och svåra samhällspåfrestningar. Det historieinriktade masterprogrammet Krig, kultur och samhälle har ett, för historieutbildningar, mycket högt söktryck. Programmet syftar till att vara forsknings- och yrkesförberedande mot till exempel kvalificerade analytiker och utredaruppgifter inom underrättelse-, försvars- och säkerhetssektorn. Utveckling av system för försvar och säkerhet är ett annat internationellt masterprogram som Försvarshögskolan erbjuder, och som syftar till att ge studenter förståelse för de system som har förmåga att bidra till, eller påverka, samhällets försvar och säkerhet. Vidare kan deltagare utsedda av Försvarsmakten läsa vid det Högre officersprogrammet, vilket är ett utbildningsprogram på avancerad nivå som tagits fram för Försvarsmaktens behov.

Magisterprogram i Internationell operativ juridik startade på Försvarshögskolan hösten 2022. Det är ett program som ger personer med juristexamen en möjlighet att fördjupa sig i den särskilda internationella, och i viss mån nationella, rätt som reglerar väpnade styrkors och andra aktörers handlingar i väpnad konflikt och kriser. De kommer bland annat studera krigets lagar, mänskliga rättigheter och rättsliga ramverk för fredsoperationer.

Det är en stor brist på personal med rätt kompetens inom sektorns arbetsmarknad. Försvarshögskolan har gjort programbaserade kurser tillgängliga för att ge personal inom både offentlig och privat verksamhet möjlighet att kompetensutveckla sig inom försvar, krishantering och ledarskap för livslångt lärande

Officersprogrammet med tre inriktningar utgör den största delen av Försvarshögskolans anslagsfinansierade utbildning. Officersprogrammet finansieras av anslaget för officersutbildning genom regleringsbrev från Försvarsdepartementet. Därtill anger Försvarshögskolans regleringsbrev från Utbildningsdepartementet att samråd ska ske mellan Försvarshögskolan och Försvarsmakten om officersutbildningens dimensionering. Samråd sker genom kontinuerlig dialog med Försvarsmakten om bland annat önskvärt antal studenter som ska antas till Officersprogrammet och antal deltagare i uppdragsutbildning inom den högre militära utbildningen som Försvarsmakten beställer av Försvarshögskolan.

Försvarsmakten har också möjlighet till insyn och påverkan i Försvarshögskolans verksamhet genom representation i styrelsen, Forsknings- och utbildningsnämnden samt i vissa program- och ämnesråd. I Försvarshögskolans styrelse, Forsknings- och utbildningsnämnd och i kandidatprogrammets programråd finns också Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) representerad. Försvarshögskolan håller regelbundna dialoger även med MSB om prioriteringar i utbildningsutbudet.

För att bemöta det omgivande samhällets behov av utbildning har Försvarshögskolan också ett brett utbud av uppdragsutbildningar som riktar sig, inte bara mot ovan nämnda myndigheter, utan även mot kommuner, regioner och andra organisationer i samhället.[33]

Under 2021 genomförde Försvarshögskolan en utredning som mynnade ut i en rapport 2022 med ett antal åtgärder. Det har bland annat lett till att utbildningsprogram med inriktningar där behörighetskrav och/eller examina skiljer sig åt har delats upp och blivit separata utbildningsprogram, även om de fortsätter att samarbeta och studenter samläser vissa kurser. Uppdelningen innebär att Försvarshögskolan kommer att ha två kandidatprogram 2023 och masterprogrammet i Politik och krig kommer också att delas upp i två utbildningsprogram. Dessutom initierades under året ett arbete med att utveckla kandidatprogrammets struktur och ämnesinnehåll. Det pågående arbetet ska möjliggöra fler specialiseringsområden för studenterna att välja mellan men även möjliggöra en utökning av det samlade antagningstalet med bibehållen kvalitet.

2.4 Fördelning av antal helårsstudenter

Antalet helårsstudenter (HST) har fördelat sig enligt diagrammet nedan de senaste tre åren.[34] Under 2022 hade Försvarshögskolan sammanlagt 1 464[35] (1 340) helårsstudenter och 930 (1 185) helårsprestationer. Ökningen av antalet helårsstudenter vid lärosätet har skett inom lärosätets programutbildningar medan antal helårsstudenter på fristående kurser och inom poänggivande uppdragsutbildning har minskat.

Diagram 3 Fördelning av antal HST

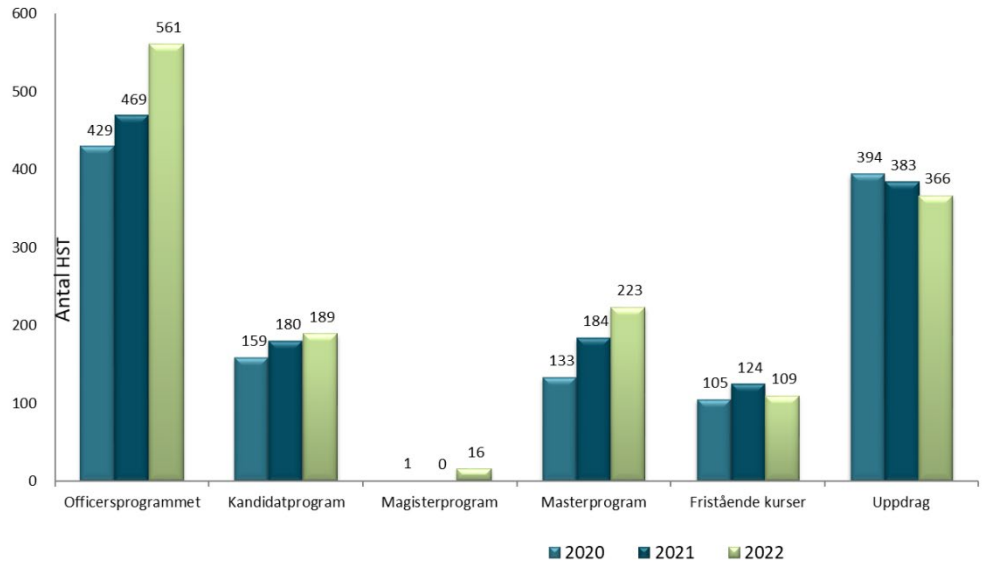

[33] Exempel på detta ges i avsnitt 2.7.3 Övrig poänggivande uppdragsutbildning och 2.7.4 Ej poänggivande uppdragsutbildning.
[34] Summeringen av totala antalet HST på grundnivå och avancerad nivå i ovanstående diagram överensstämmer inte med det totala antalet HST. Anledningen är att studenter som registrerats på utbytesstudier inte har registrerats på någon utbildningsnivå, utan endast på studier (7 HST för 2022).
[35] Varav 32 procent kvinnor och 68 procent män (inkluderat de 7 HST som registrerats på utbytesstudier).

2.5 Examina på grundnivå och avancerad nivå

I tabell 7 redovisas antal examina som utfärdats under året på grundnivå och avancerad nivå, oavsett vilket år utbildningen avslutades. Tabellen avser såväl anslagsfinansierad utbildning som poänggivande uppdragsutbildning.[36]

Under 2022 ökade det totala antalet utfärdade examina samtidigt som antalet officersexamina och magisterexamina minskade något. Sannolikt beror minskningen av magisterexamina på att studerande på program där även masterutgång är möjligt väljer att fortsätta läsa och istället ta ut en masterexamen. Vad gäller officersexamen är examensbeviset obligatoriskt för befordran till löjtnant från och med 2019, enligt Försvarsmaktens bestämmelser, samt att examensbevis krävs för fortsatta studier. Trots de kraven skulle minskningen kunna bero på att studerande inte lämnat in ansökan om examen.

Tabell 7 Antal utfärdade examina på grund och avancerad nivå

Examenstyp	2022			2021			2020		
	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män
Högskoleexamen	2	50%	50%	2	50%	50%	1	0%	100%
Officersexamen	173	21%	79%	186	13%	87%	120	13%	87%
Kandidatexamen	86	55%	45%	76	59%	41%	61	62%	38%
Magisterexamen	22	45%	55%	36	31%	69%	14	21%	79%
Masterexamen	117	31%	69%	92	34%	66%	74	28%	72%
Totalt antal examen	400	33%	67%	392	29%	71%	270	29%	71%

[36] Tabellen har i tidigare årsredovisningar även redovisat examina för respektive ämne, denna detaljering är borttagen from 2022.

2.6 Anslagsfinansierad utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Försvarshögskolan bedriver utbildning finansierad av anslag på grundnivå och avancerad nivå enligt högskolelagen, högskoleförordningen, Försvarshögskolans förordning och regleringsbrev.

2.6.1 Anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Som diagrammet nedan visar erhåller Försvarshögskolan utbildningsanslag från Utbildningsdepartementet för finansiering av grundutbildning.[37] Från Försvarsdepartementet erhåller Försvarshögskolan anslag för finansiering av genomförandet av det treåriga Officersprogrammet och för utbildning inom Partnerskap för fred.[38]

Diagram 4 Tilldelade anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)

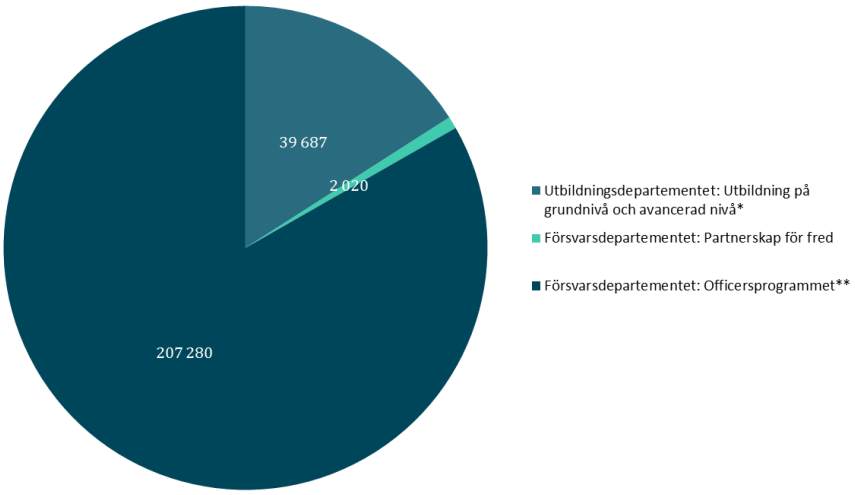

* Inklusive viss finansiering av bibliotek.

**Avseende anslag från Försvarsdepartementet utgör posten för genomförandet av officersutbildningen inte en fast ram utan differensen mellan totalt tilldelat anslag 1:7 och de högstposter som specificeras i regleringsbrevet.

2.6.2 Prestationer och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Villkoren om att Anna Lindh-biblioteket och styrelsen ska finansieras med anslag togs bort från Försvarshögskolans regleringsbrev 2020. Försvarshögskolan håller på att stegvis föra över finansieringen av biblioteket till annan finansieringsform vilket frigör mer medel till utbildning. Det innebär att medel till kandidatprogrammet, masterprogrammen och de fristående kurserna kan trappas upp under de närmsta åren.

Fördelningen mellan kvinnors och mäns deltagande i utbildningen är stort sett oförändrad jämfört med föregående år. Av totalt 1 105 (963) HST (exklusive uppdragsutbildning och beställd utbildning) är 38 procent (39 procent) kvinnor.[39]

Den totala kostnaden för den anslagsfinansierade utbildningen har minskat under 2022 med ca 4 mnkr, jämfört med 2021.[40] Kostnaden per helårsstudent och helårsprestation (HPR) har också minskat. Kostnaden per HST har sjunkit med 36 tkr och kostnaden per HPR har sjunkit med 41 tkr, jämfört med 2021.[41] Det beror sannolikt på att det genom flera utbildningsprogram och fler studenter uppstår vissa stordriftsfördelar. Det kan även bero på lägre driftskostnader på grund av coronapandemin och utökad utbildning på distans med digitala lösningar.

[37] Anslag 2:61 Försvarshögskolan Grundutbildning, ap.1, under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.
[38] Anslag 1:7, Officersutbildning m.m. under utgiftsområde 6, Försvar och samhällets krisberedskap.
[39] Se tabell 1, Väsentliga uppgifter.
[40] Se tabell 1, Väsentliga uppgifter.
[41] Se tabell 1, Väsentliga uppgifter.

2.6.3 Officersprogrammet

Officersprogrammet utgör den största delen av Försvarshögskolans utbildningsverksamhet och den finansieras av anslag 1:7 för officersutbildning m.m. från Försvarsdepartementet. Utbildningen omfattar 180 högskolepoäng, varav 52,5 högskolepoäng utgör verksamhetsförlagd utbildning (VFU) som genomförs vid Försvarsmaktens förband, skolor och centra.

Studenterna antas till en av tre inriktningar; krigsvetenskaplig, militärteknisk eller nautisk inriktning. Ett antal kurser inom programmet samläses med uppdragsstuderande från Försvarsmakten som genomför särskild officersutbildning, flygförarutbildning eller utbildning som officerare med särskild kompetens.

Utbildningen ska ge de kunskaper och förmågor som krävs för att självständigt arbeta som officer i Försvarsmakten och därför genomförs fortlöpande samråd mellan Försvarsmakten och Försvarshögskolan om programmets innehåll. Studierna under Officersprogrammet omfattar ämnena krigsvetenskap, försvarssystem, ledarskap och ledning, fysiskt stridsvärde och nautik. Kurserna inom de två sistnämnda ämnena genomförs som köpt beställd utbildning vid KTH respektive Linnéuniversitetet.

Under 2022 har det kontinuerliga kvalitets- och utvecklingsarbetet inom Officersprogrammet bland annat omfattat framtagande av en ny utbildningsplan för en sjökrigsvetenskaplig inriktning som med programstart 2023 ersätter den tidigare nautiska inriktningen.

Hösten 2022 minskade antalet behöriga sökande till Officersprogrammet och antalet studenter som antogs minskade med ca 18 procent, vilket är något lägre än Försvarsmaktens växande behov av officerare. Som det framkommer i tabell 8 på nästa sida har andelen kvinnor av de nyantagna studenterna minskat från 28 procent till 22 procent. Att studenterna till övervägande del är män kan bland annat förklaras med kravet att sökandena ska ha genomfört militär grundutbildning (vilken huvudsakligen genomförs av män) för att kunna bli antagna till utbildningen. I tabellen framkommer även att genomströmningen sjunkit jämfört med året innan. Försvarshögskolan kommer att analysera orsakerna till dessa förändringar i samverkan med Försvarsmakten. Emellertid är det rekordmånga personer som har anmält sig till Officersprogrammet med start hösten 2023 och av de sökande är 30,6 procent kvinnor.

Tabell 8 Programnybörjare, prestationer och kostnader OP

	2022			2021			2020		
	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	**Totalt**	Andel kvinnor	Andel män	**Totalt**	Andel kvinnor	Andel män
Studenter									
Antal programnybörjare	209	22%	78%	254	28%	72%	219	25%	75%
Prestationer									
Antal HST	561	25%	75%	469	23%	77%	429	18%	82%
Antal HPR	492	23%	77%	429	22%	78%	384	18%	82%
Genomströmning HPR/HST	88%	82%	90%	92%	86%	93%	89%	91%	89%
Kostnad*									
Kostnad hela OP (tkr)	201 594			194 437			174 665		
Kostnad per HST (tkr)	360			415			407		
Kostnad per HPR (tkr)	410			453			455		

* Kostnaden anges efter differensjustering eftersom den hämtas från en differensjusterad post inom anslag 1.7.

Ökningen av den totala kostnaden för Officersprogrammet under 2022, jämfört med året innan, är i huvudsak hänförlig till fler studenter (se tabell 8 och diagram 5). Kostnaden per helårsstudent har emellertid minskat med ca 13 procent och helårsprestation har minskat med ca 10 procent, vilket beror på att vissa centraliserade kostnader för genomförandet av utbildningen fördelas på fler studenter samtidigt som resurserna inte ökat i samma takt som ökningen av studenter. I kostnaden per helårsstudent och helårsprestation ingår kostnaden för verksamhetsförlagd utbildning, utan den blir kostnaden per helårsstudent istället 260 (273) tkr och per helårsprestation 296 (298) tkr.

Antalet studenter på Officersprogrammet har successivt ökat över åren men som nämndes tidigare minskade antalet behöriga sökande till Officersprogrammet under 2022 och antalet registrerade programnybörjare var vid programstart 209 (254).

Diagram 5 Utvecklingen av antal studenter OP

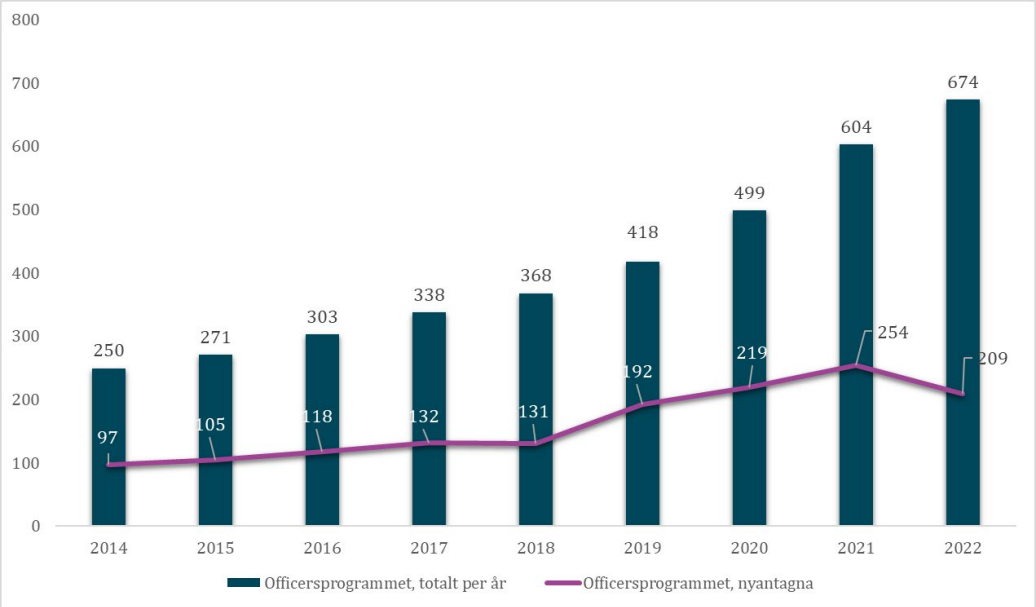

2.6.4 Utbildningar grundnivå och avancerad nivå anslag 2:61

Utöver Officersprogrammet erbjuder Försvarshögskolan ytterligare sex anslagsfinansierade utbildningsprogram, dessa finansieras av anslag från Utbildningsdepartementet:

- Kandidatprogram i Statsvetenskap, antingen med inriktning mot krishantering och säkerhet eller med inriktning mot militärhistoria.
- Magisterprogrammet i Internationell operativ juridik (startade hösten 2022)
- Masterprogrammet i Politik, säkerhet och krig med två inriktningar; statsvetenskap med inriktning mot krishantering och säkerhet respektive inriktningen krigsvetenskap. Programmet hade tidigare benämningen Politik och krig.
- Masterprogrammet i Utveckling av system för försvar och säkerhet
- Masterprogrammet Ledarskap och ledning för försvar, krishantering och säkerhet
- Masterprogram iKrig, kultur och samhälle

Tabell 9 på nästa sida avser program och fristående kurser på grundnivå och avancerad nivå som finansieras av anslag 2:61 från Utbildningsdepartementet. Tabellen visar att antalet helårsstudenter och helårsprestationer är högre för utbildningarna på avancerad nivå jämfört med 2021. Förklaringen är att fyra av masterprogrammen nu är fullt utbyggda. Därutöver startade höstterminen 2022 magisterprogram i Internationell operativ juridik. Den totala kostnaden för utbildningarna, framför allt på grundnivå, har ökat liksom kostnaden per helårsstudent och helårsprestation. En delförklaring är minskningen av antalet helårsstudenter på grundnivå. Därutöver bedöms övergången till en ny ekonomimodell ha påverkat utfallet. Försvarshögskolan kommer att fortsätta att analysera förändringar i samband med kvalitetsuppföljningen.

Tabell 9 Prestationer och kostnader, utbildning grundnivå och avancerad nivå anslag 2:61

	2022			2021			2020		
	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	**Totalt**	Andel kvinnor	Andel män	**Totalt**	Andel kvinnor	Andel män
Prestationer grundnivå									
Antal HST	303	49%	51%	315	51%	49%	270	55%	45%
Antal HPR	253	50%	50%	249	52%	48%	230	55%	45%
Genomströmning HPR/HST	84%	85%	82%	79%	80%	78%	85%	85%	85%
Kostnad grundnivå*									
Kostnad totalt (tkr)	20 626			14 440			12 345		
Kostnad per HST (tkr)	68			46			46		
Kostnad per HPR (tkr)	81			58			54		
Prestationer avancerad nivå									
Antal HST	233	57%	43%	177	57%	43%	126	57%	43%
Antal HPR	185	59%	41%	139	60%	40%	99	57%	43%
Genomströmning HPR/HST	79%	83%	74%	78%	82%	73%	78%	79%	77%
Kostnad avancerad nivå*									
Kostnad totalt (tkr)	17 505			12 994			9 486		
Kostnad per HST (tkr)	75			73			75		
Kostnad per HPR (tkr)	95			94			96		

* Kostnaden redovisas från och med 2022 som utfall inklusive differensjustering, dessförinnan är kostnaden exklusive differensjustering.

Genomströmningen på Försvarshögskolans kandidatprogram (grundnivå) har återhämtat sig till tidigare höga nivå. Den höga genomströmningen kan kopplas samman med hur förkunskapskraven är utformade till kandidat-programmets avslutande praktikkurs. En förutsättning för att studenten ska få gå ut på praktik är att studenten lagt fram och försvarat sin kandidatuppsats samt opponerat på en annan students uppsats. Genomströmningen för programmen på avancerad nivå har ökat något jämfört med 2021. Det är flera faktorer som kan ha påverkat genomströmningen positivt, till exempel en förbättrad urvalsprocess samt att Försvarshögskolan nu erbjuder studie- och språkverkstad.

2.6.5 Fristående kurser

Försvarshögskolans fristående kurser finansieras av anslaget för grundutbildning från Utbildningsdepartementet. Antalet helårsstudenter har minskat något 2022 jämfört med 2021 från 124[42] till 109[43]. Även antalet helårsprestationer har minskat från 85 till 69. Sett till antal helårsstudenter för fristående kurser under 2022 är ämnet juridik med inriktning folkrätt och ämnet ledarskap under påfrestande förhållanden störst.

Flera av Försvarshögskolans programbaserade kurser har tillgängliggjorts som fristående kurser för att ge personal inom både offentlig och privat verksamhet möjlighet att kompetensutveckla sig inom försvar, krishantering och ledarskap för livslångt lärande. Detta bör göra att antalet helårsstudenter och helårsprestationer ökar kommande år.

2.6.6 Öppen nätbaserad utbildning

Försvarshögskolan erbjuder tre öppna nätbaserade utbildningar. [44] Grundläggande webbkurs i totalförsvarsjuridik som helt öppen nätbaserad utbildning, grundläggande säkerhetsskyddsutbildningen som är tillgänglig för aktörer inom totalförsvaret samt akademisk informationssökning. Under 2022 har 2 773 personer tagit del av den grundläggande webbkursen i totalförsvarsjuridik, och 100 personer har tagit del av akademisk informationssökning.

[42] Varav 57 procent kvinnor och 43 procent män.
[43] Varav 53 procent kvinnor och 47 procent män.
[44] Könsuppdelad statistik är inte möjlig att redovisa för öppen nätbaserad utbildning då det saknas systembaserad sortering av den uppgiften.

När det gäller grundläggande säkerhetskyddsutbildningen har totalt 67 000 personer tagit del av den sedan den lanserades och under 2022 var antalet deltagare 28 000 (19 000).

2.6.7 Partnerskap för fred

I enlighet med Försvarshögskolans förordning utgör lärosätet svenskt kontaktorgan för deltagande i konsortiet för försvarsakademier och säkerhetspolitiska institut (Partnership for Peace Consortium, PfP C), som är en samarbetsorganisation inom försvars- och säkerhetsområdet inom ramen för Partnerskap för fred, NATO. Lärosätets anslag från Försvarsdepartementet finansierar verksamheten och under 2022 uppgick medlen liksom tidigare till drygt 2 mnkr. Inom detta uppdrag arrangerar Försvarshögskolan internationella kurser och övningar med fokus på strategisk ledning och ledarskap.

Under året har lärosätet, inom ramen för konsortiet, bland annat genomfört Strategic Leadership in Global Societal Security Programme (SLP). Deltagarna bestod av medlemmar från PfP och NATO, men även av representanter från internationella organisationer som EU, FN och OSSE. I nuläget genomförs SLP under ett kalenderår och inkluderar två kurser. Båda kurserna har lärandemål kopplade till forskningsbaserade strategiska analytiska verktyg (exempelvis NATO Gender Analysis Guide och Politics of Crisis Management-Public Leadership under Pressure). Därefter finns möjligheten att delta i en tredje kurs som är en scenariobaserad övning med fokus på tillämpning.

Under 2022 har Försvarshögskolan dessutom fått beslut i PfP C om genomförandet av lärosätets initiativ avseende skapandet av en ny PfP C arbetsgrupp ”Irregular Warfare & Resilience Working Group, IWR WG”.

2.7 Avgiftsfinansierad utbildning

Försvarshögskolan bedriver avgiftsfinansierad utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt förordning om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor (2002:760) och förordning (2007:1164) för Försvarshögskolan. I jämförelse med andra högskolor är en stor andel av den utbildning som Försvarshögskolan genomför avgiftsfinansierad. Under 2022 motsvarade intäkterna från uppdragsutbildning 43 (40) procent av Försvarshögskolans totala intäkter. Detta motsvarar en faktisk ökning i omsättning med 44,7 mnkr. Uppdragsutbildning sker på beställning från ett stort antal myndigheter och organisationer.[45] De största uppdragsgivarna är Försvarsmakten[46] och MSB som stod för 78 (83) procent respektive 5 (7) procent av avgiftsintäkterna inom utbildning. I redovisningarna nedan benämns kursdeltagarna ”deltagare i uppdragsutbildning” för att skilja dem från studenter såsom definierade i 1 kap. 4 § högskoleförordningen.

2.7.1 Deltagare, prestationer och kostnader för poänggivande uppdragsutbildning

De genomförda uppdragsutbildningarnas karaktär, omfattning och kostnad skiljer sig väsentligt mellan åren, beroende på vilka beställningar Försvarshögskolan erhållit. Detta gör att kostnadsredovisningar inte är jämförbara mellan åren. Av den anledningen redovisar Försvarshögskolan inte kostnad per deltagare, motsvarande helårsstudent eller helårsprestation, för poänggivande uppdragsutbildning. Genomströmningen redovisas inte heller, då det inte bedöms vara ett relevant nyckeltal gällande uppdragsutbildningar. Det är uppdragsgivarna som beslutar om vilka som ska delta i de utbildningar som de beställer av Försvarshögskolan. Som det framkommer i tabell 10 på nästa sida finns det en överrepresentation av män bland kursdeltagarna. En av anledningarna till detta är att en majoritet av de anställda på Försvarsmakten är män och det är Försvarsmakten som är den dominerande uppdragsgivaren.

[45] När Försvarshögskolan redovisar uppdragsutbildning ingår även ”annan utbildning” enligt 5 kap. 2 § i förordning (2007:1164) för Försvarshögskolan.
[46] Försvarshögskolan återrapporterar uppdrag inom Försvarsmaktens huvudbeställning efter tertialdialog två och tertialdialog tre. Tertialdialog tre för verksamhetsåret 2022 genomförs i mars 2023.

Tabell 10 Prestationer och kostnader poänggivande uppdragsutbildning

	2022			2021			2020		
	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män
Prestationer									
Antal HST	366	12%	88%	383	11%	89%	394	9%	91%
Antal HPR	322	11%	89%	368	10%	90%	385	9%	91%
Kostnad (tkr)*									
Kostnad totalt	170 673			164 484			164 626		
varav HOP	144 237			135 403			137 341		
varav övriga uppdragsutbildningar	26 437			29 081			27 285		

* Kostnaden redovisas från och med 2022 som utfall inklusive differensjustering, dessförinnan är kostnaden exklusive differensjustering.

2.7.2 Högre officersprogram

Försvarshögskolans största poänggivande uppdragsutbildning är det Högre officersprogrammet (HOP). Programmet är en uppdragsutbildning för Försvarsmaktens behov. Därtill en professionsutbildning på avancerad nivå där Officersprogrammet (OP) utgör normerande utbildning på grundnivå. HOP ska föra vidare och utveckla den svenska militära traditionen i högre officersutbildning och leder även till en magister- eller en masterexamen i krigsvetenskap. Programupplägget ska svara mot kraven för avancerad nivå i högskolelagens mening (forsknings- och yrkesförberedande) såväl som kraven för högre officersutbildning i militär mening (chefsförberedande mot minst major eller överstelöjtnant). HOP fungerar överlag enligt plan men för att utbildningen ständigt ska vara aktuell förändras utbildningen över tid. En självvärdering av programmet, som genomfördes under 2021 och 2022, har identifierat ett utvecklingsbehov framför allt inom tre områden; metodutbildning, examensarbete och fördjupad utbildning i militära gemensamma operationer. Denna planerade utveckling av HOP kommer att stärka och förbättra helheten mot en ännu bättre professionsutbildning av officerare, som svarar mot Försvarsmaktens behov.

Efter coronapandemin (från och med mars 2022) återgick utbildningen till sin ursprungliga form, vilket innebär campusförlagd utbildning med inslag av distansundervisning då det visat sig finnas vinster med det i vissa moment. Ett av programmets implicita mål är dock att ge deltagarna möjlighet att skapa nätverk för sitt framtida arbete vilket påverkats negativt av coronapandemin, i synnerhet för de deltagare som påbörjade HOP 2020 och avslutade sin utbildning 2022. Antalet programnybörjare på HOP var 157[47] under 2022 jämfört med 155[48] året innan. Antalet deltagare på HOP beställs årligen utifrån FM behov.

2.7.3 Övrig poänggivande uppdragsutbildning

Försvarsmakten är en betydande beställare av poänggivande uppdragsbeställningar. Utöver den ovan nämnda högre officersutbildningen har Försvarshögskolan, på Försvarsmaktens uppdrag, bland annat genomfört följande kurser under 2022: Development and acquisition of military systems, Operativ logistik, Strategisk logistik och Informations-miljö och Strategisk och operativ underrättelsetjänst

En annan kurs som Försvarshögskolan genomför årligen på uppdrag av Försvarsmakten är Taktisk stabskurs. Kursen syftar bland annat till att utbilda reservofficerare och vissa yrkesofficerare mot en generell stabskompetens för tjänstgöring inom eget stridskraftsslag över hela konfliktskalan, såväl nationellt som internationellt. Poänggivande uppdragsutbildningar som Försvarshögskolan genomfört för andra uppdragsgivare är bland annat en delkurs i Riskperception och riskkommunikation (7,5 hp) som Försvarshögskolan ansvarar för inom ramen för master-programmet Riskhantering i samhället vid Karlstad universitet.

[47] Varav 11 procent kvinnor och 89 procent män.
[48] Varav 10 procent kvinnor och 90 procent män.

2.7.4 Ej poänggivande uppdragsutbildning

Uppdragsutbildningen vid Försvarshögskolan som inte är poänggivande syftar till att stödja myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv och andra organisationer i deras behov av kompetensutveckling inom krisberedskapen och totalförsvar. Uppdragens volym och karaktär varierar mellan åren då utbudet tas fram i samverkan med avnämare och styrs av deras behov. Detta gör att kostnadsredovisningar inte är jämförbara mellan åren. Nedan redovisas exempel på uppdrag som genomförts under 2022:

- Strategisk chefsutveckling för chefer på strategisk nivå inom offentlig förvaltning, näringsliv och organisationer.
- Uppdragsutbildningar i ledarskap, bland annat Utvecklande ledarskap, Indirekt ledarskap, Ledarskap och självkännedom samt Utveckling av grupp och ledare.
- Högre kurs i samhällets krisberedskap.
- Utbildning för säkerhetsskyddschefer vid myndigheter, regioner och kommuner samt näringsliv.
- Kursen Chief Information Assurance Officer.
- Strategisk reservofficersutbildning.
- Chef i totalförsvaret, en utbildning för chefer på mellan och högre nivå som ansvarar för utvecklingen av sin myndighets totalförsvarsuppdrag.
- Utbildningar till länsstyrelser i Sverige om totalförsvarsplanering och höjd beredskap.
- Strategisk kommunikation, för en bättre statlig kommunikationsverksamhet under nuvarande hotbild.
- Solbackakursen för högsta chefer inom totalförsvaret.

2.7.5 Utbildningsstöd till Försvarsmakten

Under våren 2022 genomfördes den internationella övningen Viking där deltagarna vid Högre officersprogrammet samt deltagarna på Taktisk stabskurs deltog. Viking, som återkommer med jämna mellanrum, är en datorstödd spelövning som ska förbereda militärer, civila och poliser för att delta i internationella fredsfrämjande insatser. Årets övning genomfördes i Brasilien, Bulgarien, Finland, Qatar och Sverige för omkring 2 500 deltagare.[49] Därutöver har Försvarshögskolan bland annat lämnat stöd åt Försvarsmakten avseende doktrinutveckling, undersökningar för utvecklad rekrytering samt riktad språkutbildning.

2.8 Arbete för breddat deltagande

Försvarshögskolan har under året arbetat för att omhänderta resultatet av den tematiska utvärdering av lärosätenas arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande som genomfördes av Universitetskanslersämbetets (UKÄ) under 2021. Lärosätet arbetar bland annat med att utforma strategier för att minska snedvridningen i rekryteringen. Försvarshögskolan har också deltagit inom nätverket Include, som är ett nationellt nätverk som arbetar med breddad rekrytering och breddat deltagande inom högre utbildning. Besök i gymnasieskolor av Försvarshögskolans studenter, för att informera om lärosätets utbildningar, har startats upp igen under 2022 då de ställdes in under 2020 och 2021 med anledning av coronapandemin.

För att motverka könsbundna studieval arbetar Försvarshögskolan kontinuerligt i marknadsföring och informationsmaterial med att lyfta exempel på studenter av underrepresenterat kön på respektive program. Det kan exempelvis vara kvinnor som studerar militärteknisk inriktning på Officersprogrammet eller annan utbildning där något av könen är i minoritet.

Vid såväl Officersprogrammet som vid den högre militära utbildningen är kvinnor underrepresenterade. Då antagning till Officersprogrammet förutsätter militär grundutbildning utgör antalet kvinnor som gjort värnplikt eller grundläggande militär utbildning, med efterföljande förberedande officerskurs, en begränsning i möjligheten att öka andelen kvinnliga studenter. Samverkan i frågan har skett med Försvarsmakten samt Plikt och prövningsverket inför rekryteringen till Officersprogrammet. Återaktiveringen av den könsneutrala skyldigheten att genomgå mönstring

[49] Deltagarna kan inte redovisas uppdelat på män och kvinnor, då sådan information inte samlas in.

sedan den 1 januari 2018 och fullgöra grundutbildning med värnplikt, kan påverka antalet ansökningar till Officersprogrammet samt antalet nybörjarstudenter positivt. Det kan även delvis förklara att fler kvinnor nu söker till Officersprogrammet.

Vad gäller uppdragsutbildningarna är det arbetsgivaren som utser deltagarna till utbildningarna. Försvarshögskolan har därmed mycket begränsade möjligheter att påverka könsfördelningen till dessa utbildningar.

2.9 Studieavgifter för tredjelandsstudenter

Antalet sökande från avgiftsskyldiga länder är relativt högt[50] dock är det få studenter som startar utbildningen. Detta beror bland annat på faktorer som att studenten är obehörig, att studenten avböjer platsen när hen inte får stipendium eller att den antagna studenten inte kan påbörja utbildningen pga. av långa väntetider på visum från Migrationsverket.

Under 2022 hade Försvarshögskolan elva[51] registrerade avgiftsskyldiga studenter varav sju gick utbildningen stipendiefinansierat. Eftersom lärosätet endast har ett begränsat antal studieavgiftsskyldiga studenter är inverkan på övrig verksamhet liten. Dock kräver varje ansökan från studieavgiftsskyldiga studenter en ansenlig tid i antagnings- och bedömningsprocessen.

Under 2022 ingick Försvarshögskolan och Svenska Institutet ett samarbete kring stipendier för tredjelandsstudenter. Under året har tre studenter inte kunde påbörja sin utbildning i tid på grund av utdragna och oklara processer hos Migrationsverket. Diskussion har förts med Migrationsverket för att lösa utmaningarna.

[50] 406 avgiftsskyldiga studenter sökte till Försvarshögskolans internationella mastersprogram under 2022 varav 145 studenter betalade anmälningsavgiften och dessa ska därmed bedömas.
[51] Sex män och fem kvinnor.

3. FORSKNING OCH FORSKARUTBILDNING

Vid Försvarshögskolan bedrivs forskning av betydelse för hela samhällets kunskapsbehov inom försvar, krishantering och säkerhet. Med examenstillstånd på alla nivåer axlar Försvarshögskolan en central roll i denna kunskapsutveckling.

Försvarshögskolans forskning sker inom området försvar, krishantering och säkerhet och bedrivs sedan 2021 inom ramen för de sex ämnena krigsvetenskap, statsvetenskap, ledarskap och ledning, försvarssystem, militärhistoria, samt juridik med inriktning operativ juridik och folkrätt.

3.1 Omvärldsfaktorer som påverkat forskningsverksamheten

I samband med det intensifierade kriget i Ukraina och den efterföljande NATO-ansökan har flertalet forskare bidragit med sin kompetens genom att de medverkat i media. Likaså har media stöttats med kunskapsunderlag och systemförståelse för att bättre kunna bevaka och rapportera om utvecklingen av konflikten och dess följdverkningar i Sverige. Ansökan om NATO-medlemskap har också gett upphov till ett antal forsknings-, analys- och metodstödsuppdrag. Försvarshögskolan har även stöttat Regeringskansliet med att anordna hearings och genom att bidra med förstärkningspersonal.

Under 2022 har coronapandemin inte påverkat forskningsverksamheten vid Försvarshögskolan i samma utsträckning som tidigare år. Viss forskning har dock påverkats indirekt då en del uppdragsgivare eller andra relevanta aktörer ligger efter i sitt arbete pga. pandemin. Därtill ansökte tio av högskolans doktorander om, och beviljades, förlängd doktorandtid på grund av att pandemin orsakat förseningar i deras projekt. Flera aktiviteter vid Försvarshögskolan har, också som en konsekvens av pandemin, genomförts antingen som forskningsmöten på distans eller i hybridformat istället för på plats. Denna form av hybridverksamheten börjar bli alltmer mer institutionaliserad, också med hänvisning till krav på minskat resande och mer effektivt nyttjande av resurser.

3.2 Finansiering av forskning och forskarutbildning

Diagram 6 Fördelning av intäkter för forskning

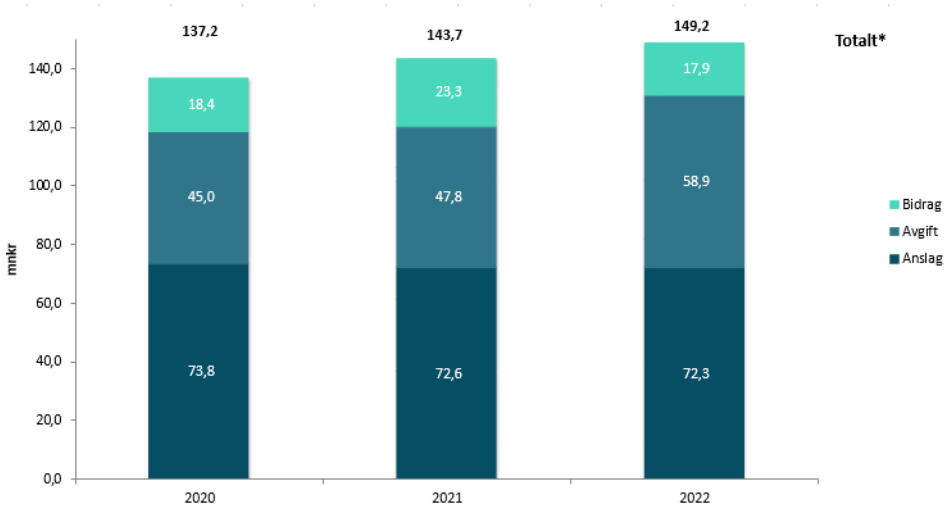

* I totala intäkter ingår finansiella intäkter som dock inte visas i diagrammets staplar.

Som det framgår av diagram 6 har Försvarshögskolans intäkter för forskning ökat 2022 jämfört med föregående år. För 2022 utgjorde forskning som finansieras av anslag från Försvars- respektive Utbildningsdepartementet 48 (51) procent av de totala intäkterna för forskning. Den avgiftsfinansierade forskningen uppgick till 39 (33) procent, där större delen kommer genom uppdrag från Försvarsmakten. Bidrag stod för 12 (16) procent av intäkterna.

3.2.1 Resultaträkning för forskning och forskarutbildning

Tabell 11 Resultaträkning forskning

	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter			
Anslag	72 258	72 617	73 752
Avgifter och andra ersättningar	58 871	47 761	44 962
Bidrag	17 909	23 267	18 413
Finansiella intäkter	184	12	43
Summa	149 222	143 658	137 171
Verksamhetens kostnader			
Personal	-112 401	-111 841	-104 647
Lokaler	-16 883	-16 757	-16 320
Övriga driftkostnader	-18 341	-16 254	-15 418
Finansiella kostnader	-74	-9	-12
Summa	-147 699	-144 861	-136 396
Verksamhetsutfall	1 523	-1 202	774
Årets kapitalförändring	1 523	-1 202	774

Belopp i tusentals kronor, avrundningsdifferenser kan förekomma.

Omsättningen inom verksamhetsområdet forskning och utbildning på forskarnivå har ökat med 5,5 mnkr under 2022, med anledning av ökade avgiftsintäkter. Årets kapitalförändring inom forskning förklaras främst av ett positivt resultat om 1,4 mnkr för den avgiftsfinansierade forskningen.

3.3 Forskningspublikationer

Försvarshögskolans publikationer registreras i databasen DiVA. Både publicerat och opublicerat material, såsom beställningsrapporter och konferensbidrag med enbart publicerade abstrakt, ska registreras i DiVA. Ett undantag utgörs av den sekretessbelagda uppdragsforskningen som inte registreras i databasen.

Som tabellen nedan visar var det totala antalet publikationer lägre för 2022 jämfört med 2021. Det kan delvis förklaras med den eftersläpning i registreringen av publikationer i DiVA som brukar förekomma. Antalet refereegranskade publikationer för 2022 är även det lägre än motsvarande antal för 2021. En naturlig variation i antalet publikationer finns också mellan åren.

Tabell 12 Antal forskningspublikationer

	2022		2021		2020	
	Totalt	Varav referee-granskade	**Totalt**	Varav referee-granskade	**Totalt**	Varav referee-granskade
Artikel i tidskrift	76	70	87	77	76	64
Artikel, forskningsöversikt	1	1	1	0	0	0
Artikel, recension	6	0	3	1	5	1
Bok	10	6	8	4	11	7
Kapitel i bok, del av antologi	23	14	45	25	33	21
Samlingsverk/antologi	7	3	5	3	5	3
Rapport	20	3	22	0	12	1
Konferensbidrag (publicerat paper)	3	2	6	6	10	9
Redaktörskap (proceedings)	1	1	0	0	1	0
Doktorsavhandling	0	0	0	0	3	0
Licentiatavhandling	0	0	0	0	0	0
Övrigt	4	0	2	0	3	0
Totalsumma	151	100	179	116	159	106

3.3.1 Volymer och kostnader för forskningsprestationer

I tabell 1, väsentliga uppgifter, redovisas forskningsprestationer i form av kostnad per refereegranskad publikation. Enligt denna modell får Försvarshögskolan en kostnad per forskningsprestation på 1 477 tkr, vilket är en ökning jämfört med 2021 (1 249 tkr[52]). Eftersom det vanligtvis sker en registrering av refereegranskade publikationer i efterhand, precis som tidigare år, så kommer snittkostnaden troligen att sjunka.

[52] På grund av eftersläpande publikationsregistreringar har kostnaden justerats jämfört med redovisad kostnad i årsredovisningen för 2021.

3.4 Forskningskompetens vid Försvarshögskolan

Under 2022 bestod Försvarshögskolans forskningskompetens, räknat i årsarbetskrafter, av 16 (13) professorer[53], 40 (36) docenter, 38 (35) lektorer och 0 (0) postdoktor.[54] Ökningen av docenter och lektorer kan förklaras av ny-anställningar samt befordringar under året.

Under året disputerade 7 (2) medarbetare och 2 (6) medarbetare antogs som oavlönade docenter. Detta medför en viktig kompetensförstärkning för sektorn och ligger i linje med lärosätets ambition att bygga upp forskningsområdet försvar, krishantering och säkerhet.

3.5 Anslagsfinansierad forskning

Försvarshögskolans forskningsanslag är en grundförutsättning för kontinuitet samt långsiktighet i forskningen och anslagen utgör basen för en kvalitativ utbildningsverksamhet. Därtill är den samhällsnytta som Försvarshögskolans forskning bidrar till beroende av de forskningsanslag som lärosätet tilldelas. Försvarshögskolan fick 2022 anslag från två departement, Försvarsdepartementet och Utbildningsdepartementet, för finansiering av forskning och forskarutbildning. Som diagrammet nedan visar kommer den största andelen av de tilldelade anslagen från Försvarsdepartementets anslag för forskning och ämnesutveckling inom officersutbildningen samt forskarutbildning inom officersutbildningens centrala ämnen.

Diagram 7 Tilldelade anslag forskning (mnkr)

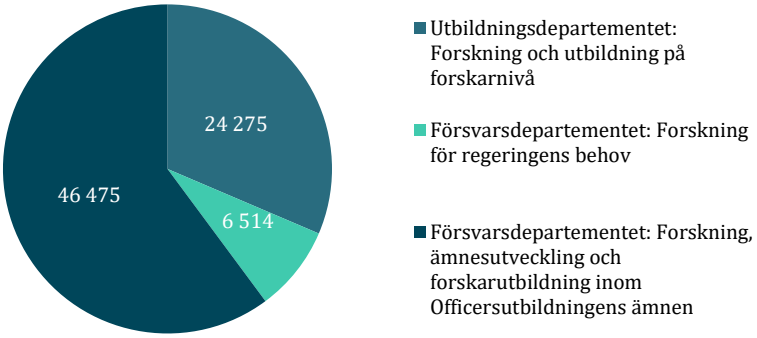

Försvarshögskolans basanslag för forskning och forskarutbildning från Utbildningsdepartementet (U 2:62) utgjorde 17 (17) procent av lärosätets samlade forskningsintäkter. Resterande 83 procent av forskningsintäkterna bestod av villkorade medel, bland annat anslag från Försvarsdepartementet.

Samtliga resurser avsedda för forskning tilldelas högskolans ämnen utifrån principer för fördelning fastställda av Försvarshögskolans styrelse. Principerna för fördelning utgår från ambitionen att stärka lärosätets långsiktiga forskningskvalitet inom samtliga ämnen samt skapa stabilitet i finansiering för att främja en hållbar akademisk personalstruktur.

Anslaget från de båda departementen fördelades under 2022 huvudsakligen mellan lärosätets ämnen utifrån en modell som bygger på ett antal fördelningsområden. Förutom medel till forskarutbildning avsattes medel för att garantera varje ämne en basfinansiering inom forskning. Ett annat fördelningsområde baserades på prestationer i form av antal kollegialt granskade vetenskapliga publikationer samt bidragsmedel erhållna i konkurrens. Slutligen bidrog de båda anslagen till ett fördelningsområde för att stimulera forskningssamverkan mellan ämnena.

[53] Inklusive gästprofessorer, exklusive seniorprofessorer.
[54] Könsfördelning framkommer i avsnitt 5.1.4 .

Utöver dessa gemensamma fördelningsområden finansierade medel från Utbildningsdepartementet en professor samt ett forskningsprogram inom området kvinnor, fred och säkerhet där det finns en doktorand. Medel från Försvarsdepartementet finansierade vissa strategiska satsningar och Delegationen för militärhistorisk forskning

Av tilldelat anslag från Utbildningsdepartementet på 24,3 (24) mnkr har 24,3 (24,4) mnkr förbrukats. Av tilldelat anslag från Försvarsdepartementet på 46,5 (46,5) mnkr har 41,7 (43,0) mnkr förbrukats.

3.5.1 Exempel på anslagsfinansierad forskning

Forskning inom ämnet försvarssystem har bedrivits inom ett antal områden med det övergripande syftet att öka forskningsanknytningen inom Försvarshögskolans utbildningar i ämnet. Under 2022 har antalet forskningspublikationer i ämnet ökat markant jämfört med 2021. Forskningen fokuserar framför allt på metoder för styrning av teknik- och förmågeutveckling.

Den militärhistoriska forskningen har genomförts inom ramen för ett antal projekt med det övergripande syftet att bidra till svensk krigföringsförmåga. Publikationerna har bland annat behandlat aspekter av svenskt militärt tänkande under 1900-talet, ryskt militärt tänkande idag, analyser av situationen i Östersjöområdet under mellankrigstiden och professionaliseringen av den svenska officerskåren, förutsättningar för att genomföra väpnad strid i Östersjöområdet samt specialoperationer.

Den krigsvetenskapliga forskningen syftar till att öka forskningsanknytningen inom officersutbildningen. Under 2022 har forskningen exempelvis berört styrningen av Försvarsmakten i fredstid, militärt taktiskt tänkande hos arméofficerare, taktisk sjökrigföringskompetens, totalförsvar, luftmaktsutveckling, rörliga rebellnätverk i inomstatliga konflikter, gender, fred och säkerhet, mobilisering samt specialoperationer. En del av forskningen har resulterat i både vetenskapliga artiklar och böcker som publicerats av välrenommerade internationella förlag samt i fackgranskade tidskrifter.

Inom ämnet statsvetenskap har anslagsfinansierad forskning lett till ett flera publikationer i form av artiklar, böcker och bokkapitel. Forskningen har berört ämnen såsom europeisk säkerhet i ljuset av kriget i Ukraina, barns roll i arbetet mot klimatförändringar, ryska narrativ och informationspåverkan, feminism som ett säkerhetshot, Försvarsmaktens förmåga att hantera mångfald, internationell pluralism och hur lärdomar från kampkonsten aikido kan tillämpas i studiet av internationell politik.

Inom folkrätt har forskningen inbegripit frågor kopplade till kriget i Ukraina, rörande t.ex. cyberoperationer, skydd av civila och skyddet av sjukvård. Forskningen har även berör folkrättsbrott, försvarsvilja, skydd av sårade och tillämpning av mänskliga rättigheter i väpnade konflikter. Flera artiklar och kapitel har publicerats under året i välrenommerade internationella förlag samt tidskrifter.

Forskningen inom ledarskap och ledning berör en rad aspekter, exempelvis ledning av insatser, ledarskap i kris, samverkan, rekrytering och organisationers attraktionskraft. Artiklar har publicerats inom dessa områden och flera monografier har getts ut under året.

3.5.2 Forskning och analysstöd inom säkerhets- och försvarspolitiska området

I regleringsbrevet för 2022 tilldelades högst 6,5 (6,5) mnkr för forskning och analysstöd inom säkerhets- och försvarspolitiska området, varav 6,3 (5,6) mnkr har förbrukats. Löpande dialog mellan Försvarshögskolan och projektmottagare vid Försvarsdepartementet sker kontinuerligt. För dessa anslagsmedel har bland annat forskning på temat påverkansoperationer, underrättelsefrågor, transatlantisk säkerhets- och försvarspolitik producerats under året. Projekten har avrapporterats i särskild ordning enligt överenskommelse med berörd enhet inom Försvarsdepartementet.

3.5.3 Delegationen för militärhistorisk forskning

Delegationen för militärhistorisk forskning är ett nationellt forskningsråd med administrativt säte vid Försvarshögskolan. Delegationen har till uppgift att främja och stödja militärhistorisk forskning genom att dela ut stipendier till forskning och forskningsrelaterad verksamhet, samt att främja publicering av vetenskapliga resultat. Delegationen finansieras inom ramen för anslaget från Försvarsdepartementet. Under 2022 beviljade delegationen 2 (7) bidrag. Den sammanlagda summan för bidragen uppgick till 60 (370) tkr. Totalt uppgick kostnaden för delegationens verksamhet till 248 (454) tkr. Anledningen till den lägre kostnaden och det låga antalet beviljade bidrag är att det inte inkom lika många ansökningar under 2022 som det brukar göra.

3.6 Avgiftsfinansierad forskning

En stor del av Försvarshögskolans forskning utgörs av forskning som bedrivs på uppdrag av beställare. Liksom tidigare var Försvarsmakten den största beställaren av Försvarshögskolans uppdragsforskning under 2022. Försvarsmakten stod för 66 (66) procent av intäkterna från den avgiftsfinansierade forskningen och 26 (22) procent av de totala forskningsintäkterna. MSB stod för 7 (8) procent av de avgiftsfinansierade forskningsintäkterna, vilka även inkluderar analysstöd.

3.6.1 Uppdragsforskning för försvarssektorn

Försvarsmaktens Forskning och teknikutveckling (FoT) syftar till att kunna bygga långsiktig operativ förmåga i totalförsvaret samt för att kunna möta såväl kända och identifierade hot som okända händelseutvecklingar. De sammantagna kostnaderna för Försvarshögskolans uppdragsforskning inom FoT-området uppgick under 2022 till 35,1 (26,9) mnkr.

Huvuddelen av Försvarshögskolans FoT-verksamhet är samlad inom forskningsområdena ”militära professionen” och ”krigsvetenskap”.[55] Under 2022 bedrev lärosätet sex projekt inom den militära professionen och åtta projekt inom krigsvetenskap. Försvarshögskolan bedrev även projekt inom ytterligare fem av Försvarsmaktens forskningsområden: Operationer i cyberdomänen, Försvarsrelaterad medicin, UndSäk och Logistik samt Forskningsskanning och teknisk prognos. Samtliga projekt stödjer den forskningsförankring som officersutbildningen kräver. Under 2022 har forskningen resulterat i ett antal vetenskapliga böcker och artiklar, samt rapporter och artikelutkast.

3.6.2 Uppdragsforskning för samhällets krisberedskap och totalförsvar

Försvarshögskolan bedriver forskning, analysstöd och utbildning inom krisberedskap och totalförsvar. Under året har det bland annat innefattat rådgivning och metodstöd till MSB avseende värdlandsstöd, försörjningsberedskap och ett flertal kampanjer rörande krisberedskap och försvarsvilja. I samband med det intensifierade kriget i Ukraina och den efterföljande NATO-ansökan stöttade Försvarshögskolan Regeringskansliet med att anordna hearings och genom att bidra med förstärkningspersonal. Försvarshögskolan bidrog även med kunskapsunderlag och systemförståelse i media. Sveriges ansökan om NATO-medlemskap har också gett upphov till ett antal forsknings-, analys- och metodstödsuppdrag, bland annat från MSB, kopplat till värdlandsstöd, NATO:s strukturer och vilka krav dessa ställer på Sveriges funktionalitet.

Utöver Ukraina och NATO har försvarsvilja varit ett frågeområde som har satt sin prägel på året. Förutom tidigare nämnda uppdrag för MSB har även Myndigheten för psykologiskt försvar, Försvarsmakten, Polismyndigheten, Säkerhetspolisen m fl. gett Försvarshögskolan ett antal forsknings- och utbildningsuppdrag på detta område.

[55] Försvarsmaktens FoT-område krigsvetenskap innefattar en vidare tolkning av innehåll än Försvarshögskolans ämne med samma namn.

Övriga större uppdrag kopplade till utveckling av krisberedskap, totalförsvar, beredskapsjuridik och säkerhetsskydd har genomförts åt bland annat Jordbruksverket, Ekobrottsmyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Livsmedelsverket, Läkemedelsverket, Sjöfartsverket och Åklagarmyndigheten, samt ett gemensamt uppdrag för transportmyndigheterna.

Inom terrorism- och radikaliseringsområdet har arbetet med fem olika forskningsprojekt fortlöpt. Under augusti 2022 avslutades ett projekt om salafism i Danmark, som skedde på uppdrag av det danska integrationsministeriet. Under våren och sommaren har även ett projekt genomförts på uppdrag av Center mot våldsbejakande extremism avseende digitalt förebyggande arbete mot extremism och våldsbejakande extremism.

3.7 Bidragsfinansierad forskning

Inbetalade bidrag, exklusive lönebidrag och liknande, uppgick till totalt 21,6 (27,6) mnkr, av dessa har Försvarshögskolan använt 17,9 (23,3) mnkr. Förändringen, jämfört med 2021, kan förklaras med att upparbetningen av pågående och nya projekt har gått ned samt att ett par projekt som beviljats medel 2022 startar upp först 2023. Den bidragsfinansierade forskningen har under året bedrivits med stöd från bland annat MSB, KK-stiftelsen, Vitterhetsakademien, Brottsförebyggande rådet, Forte, Formas, Vinnova samt Marianne och Marcus Wallenberg stiftelse.

Bidragsforskningen som bedrivits har t.ex. omfattat en Vitterhetsakademiforskartjänst inom programmet Society's Big Questions inriktad på civil-militära interaktionsmönster, ett KK-stiftelseprojekt i samverkan med försvarsindustri och myndigheter, liksom en av KK-stiftelsen finansierad adjungerad professor inom området styrning av förmågeutveckling. Nya beviljade projekt under 2022 omfattar exempelvis ett MSB projektbidrag om sammanhållen författningsberedskap för fredstida kriser, höjd beredskap och krig och ett projekt om underrättelsenätverk i 1500-talets Sverige.

Under året har Försvarshögskolan inrättat ett Grants Office med fokus på att öka bidragsfinansieringen. Insatserna under året har bl.a. omfattat workshops med ämnena i syfte att dels skapa interna seminarier och strukturer för kvalitetssäkring av bidragsansökningar, dels stötta ämnen och forskargrupper i att utarbeta mer långsiktiga strategier för bidragsfinansieringen. Grants Office insatser förväntas leda till fler och bättre bidragsansökningar liksom en breddad och mer varierad bidragsprojektportfölj vid lärosätet.

3.8 Forskarutbildning

Forskarstuderande är avgörande för kunskapsförsörjningen, både i det akademiska systemet och för Försvarshögskolans avnämare. Efter avslutade forskarstudier kommer de disputerade medarbetarna att kunna bidra till utvecklingen av lärosätets akademiska miljö och kunskapsåterväxt, till Försvarsmaktens och totalförsvarssektorns kompetensförsörjning samt till samhällets kunskapsutveckling i ett vidare perspektiv.

I maj 2018 fick Försvarshögskolan rätt att utfärda examen på forskarnivå inom området försvar, krishantering och säkerhet. Lärosätet har hitintills inrättat två forskarutbildningsämnen: krigsvetenskap och statsvetenskap med inriktning krishantering och säkerhet.

Vid årsskiftet 2021/2022 genomförde Försvarshögskolan en doktorandenkät med närmare 70 frågor. Både positiv och negativ kritik framkom och Försvarshögskolans slutsatser är bland andra att lärosätet behöver fortsätta att utveckla forskningsmiljön samt att handledarkollegiet är en viktig arena. Åtgärdsplaner har tagits fram och beslutats med anledning av slutsatserna.

Av högskolans sammanlagda 27 (28) doktorander med doktorandanställning är 21 (19) antagna vid Försvarshögskolan (se tabell 13). De övriga 6 doktoranderna är via avtal antagna vid andra lärosäten men har sin dagliga

verksamhet förlagd till Försvarshögskolan. Här finns ett utländskt lärosäte representerat med Åbo Akademi och bland svenska lärosäten kan nämnas Lunds universitet, Uppsala universitet och Högskolorna i Skövde och Halmstad.

Tabell 13 Antal doktorander med doktorandanställning

	2022			2021			2020		
	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	**Totalt**	Andel kvinnor	Andel män	**Totalt**	Andel kvinnor	Andel män
Totalt antal medarbetare med doktorandanställning	27	41%	59%	28	32%	68%	25	32%	68%
Varav antagna vid FHS inom krigsvetenskap	14	29%	71%	12	17%	83%	10	20%	80%
Varav antagna vid FHS statsvetenskap	7	57%	43%	7	57%	43%	4	50%	50%
Varav antagna vid externt lärosäte	6	50%	50%	9	33%	67%	11	36%	64%

Fördelning av doktorander per finansieringskälla visas i tabell 14.[56] Anslaget från Försvarsdepartementet för officersutbildning m.m. får bland annat användas för att finansiera forskarutbildning med bäring på officersutbildningen. Doktoranderna vid Försvarshögskolan har generellt en högre genomsnittlig lönenivå än doktorander vid andra lärosäten eftersom yrkesofficerare går in i doktorandanställning med sin aktuella lön.

Försvarshögskolan har under 2022 förbrukat 17,3 (18,2) mnkr från ovan nämnda anslag för finansiering av forskarutbildning. De doktorander som finansieras av anslag från Utbildningsdepartementet har förbrukat 4,5 (5,7) mnkr.[57]

Tabell 14 Doktorander per finansieringskälla

	2022			2021			2020		
	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	**Totalt**	Andel kvinnor	Andel män	**Totalt**	Andel kvinnor	Andel män
Anslag Utbildningsdepartementet	7	71%	29%	8	63%	38%	5	60%	40%
Anslag Försvarsdepartementet	18	28%	72%	19	21%	79%	19	26%	74%
Extern finansiering	2	50%	50%	1	0%	100%	1	0%	100%
Totalt antal medarbetare med doktorandanställning	27	41%	59%	28	32%	68%	25	32%	68%

3.9 Öppen vetenskap

Öppen vetenskap är ett brett begrepp som rymmer ett antal olika policys med den gemensamma ambitionen att göra den vetenskapliga processen mer tillgänglig och transparent. Under paraplybegreppet öppen vetenskap har Försvarshögskolan under 2022 arbetat med att förbättra medarbetarnas kunskap och högskoleförvaltningens möjligheter att ge stöd i olika delar av forskningsprocessen, till exempel etikprövning, datahantering, publicering med öppen tillgång och tillgång till information om forskningsdata.

I forskningspropositionen Forskning, frihet, framtid - kunskap och innovation för Sverige är regeringens målsättning att alla vetenskapliga publikationer, från forskning som finansieras med offentliga medel, ska vara öppet tillgängliga med verkan från 2021. Vad gäller forskningsdata är målbilden att forskningsdata ska vara öppet tillgänglig senast 2026. Kungliga biblioteket samordnar arbetet för öppen tillgång till vetenskaplig publikationer och har sedan mitten av 2022 i uppdrag att ta fram nationella riktlinjer för öppen vetenskap. Försvarshögskolan har via Bibsamkonsortiet avtal med flera internationella förlag och under 2022 blev det exempelvis möjligt för lärosätets korresponderande författare att publicera sig utan publiceringsavgift i Taylor & Francis öppet tillgängliga tidskrifter och inte enbart i förlagets hybridtidskrifter. Försvarshögskolan håller för närvarande på att etablera en samordningsfunktion som erbjuder internt stöd och rådgivning kring forskningsdatafrågor.

[56] Tabell 14 har tidigare innefattat nedbrytning av finansiering per ämne, denna nedbrytning har Försvarshögskolan valt att ta bort från och med årsredovisningen för 2022.
[57] I de angivna beloppen ingår inte effekten av differensjustering.

4. KVALITET OCH SAMVERKAN

4.1 Kvalitetsarbete

På Försvarshögskolan är kvalitetsarbetet en integrerad del i arbetet på alla nivåer: lärare, forskare, övriga medarbetare och studenter och deltagare i uppdragsutbildning bidrar på olika sätt i sin dagliga verksamhet till detta.

Den första januari 2022 trädde Försvarshögskolans nya organisation i kraft. Detta var delvis en konsekvens av att lärosätet i oktober 2019 gavs omdömet ”ifrågasatt kvalitetssäkringsarbete” från Universitetskanslersämbetet (UKÄ). Den nya organisationen, som ger ökade förutsättningar för ett effektivt kvalitetsarbete är fastställd i två nya arbetsordningar. Därtill har Försvarshögskolans en uppdaterad delegationsordning där beslutsmandat och befogenheter från rektor och nedåt i organisationen finns fastställda.

Försvarshögskolans kvalitetssystem tar sin utgångspunkt i lärosätets kvalitetspolicy som fastställs av styrelsen. Kvalitetspolicyn anger den övergripande inriktningen för det systematiska kvalitetsarbetet vid Försvarshögskolan medan kvalitetssystemet anger ramarna för det faktiska kvalitetsarbetet. Kvalitetssystemet omfattar förutsättningar i form av organisation, ansvarsfördelning samt interna styrdokument och skapar därigenom en gemensam riktning för hela högskolans kvalitetsarbete.

Vid Försvarshögskolan är det Forsknings- och utbildningsnämnden som har det övergripande ansvaret för att kvalitetssäkra utbildnings- och forskningsverksamheten. Till grund för detta ligger det utbildningsnära kvalitetsarbetet vid institutionerna, inom ramen för Försvarshögskolans ämnen, kurser, program och forskning.

En del av Försvarshögskolans kvalitetsarbete består av de utvärderingar av forskning och utbildning som genomförs i rullande sexårscykler. Dessa utvärderingar sker med hjälp av externa bedömargrupper. Samtliga utvärderade utbildningar fick under 2022 omdömet ”tillfredsställande”.[58] Våren 2022 utvärderades därtill forskningen i försvarssystem och under hösten påbörjades utvärderingen av forskningen i statsvetenskap. Under 2022 utvärderades utbildningarna som bedrivs av ämnet Juridik med inriktning folkrätt och operativ juridik. Utvärderingarna är ett värdefullt instrument för kvalitets- och verksamhetsutveckling. Till detta påbörjade högskoleledningen under året ämnesvisa kvalitetsdialoger i forskning och utbildning.

4.2 Lika villkor i utbildning och forskning

Jämställdhetsintegrering är den strategi som Försvarshögskolan använder för att jämställdhetsperspektiv ska ingå i utbildnings- och forskningsverksamheten. För detta ändamål har Försvarshögskolan en handlingsplan för jämställdhetsintegrering som uppdateras och följs upp i lärosätets ordinarie planerings- och uppföljningsprocesser. Handlingsplanen syftar till ökad kvalitet i verksamheten och att Försvarshögskolan ska bidra till uppfyllandet av Sveriges jämställdhetspolitiska mål. Planen omfattar även lärosätets arbete med att omhänderta målen i Sveriges handlingsplan för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet.

Under 2022 har lärosätet, utifrån uppdrag i regleringsbrev, redovisat den inriktning som lärosätet avser att följa för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering 2023 – 2025. Syftet med inriktningen är att tydliggöra vilka utmaningar inom jämställdhetsområdet som Försvarshögskolan ska bidra till att lösa samt peka ut övergripande prioriteringar och mål i arbetet inom forskning, utbildning och samverkan. Avsikten är att dessa mål ska inkorporeras i lärosätets verksamhetsplan samt jämställdhetsplan.

[58] Utvärderingen ger omdömet tillfredsställande eller ej tillfredsställande.

4.2.1 FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet

FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet antogs av FN:s säkerhetsråd år 2000 och handlar om krigets påverkan på kvinnor och flickor. FN har också sju uppföljande resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet. Dessa resolutioner omsätts genom jämställdhetsintegrering, vilket innebär att genusperspektiv integreras i fredsarbete och att aktörerna verkar för att öka kvinnors deltagande och inflytande i arbetet med konfliktprevention, fredsbyggande och postkonfliktsrekonstruktion.

Försvarshögskolan arbetar dels med att integrera agendan för kvinnor, fred och säkerhet i alla relevanta utbildningar, dels med att stärka forskningen inom detta område. En forskningsmiljö finns inom området och strategiska forskningsmedel har avsatts för detta och en forskargrupp har knutits till den Anna Lindh-professur i genus, fred och säkerhet som Försvarshögskolan inrättade 2018.

Försvarshögskolan redogör mer i detalj för lärosätets verksamhet kopplad till kvinnor, fred och säkerhet i den årliga rapporten till Utrikesdepartementet och Jämställdhetsmyndigheten. Försvarshögskolan ingår också som medlem i Utrikesdepartementets arbetsgrupp för genomförandet av Sveriges handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet 2016–2020. Försvarshögskolan har därtill deltagit i arbetet med att ta fram en ny version av Sveriges handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet som förväntas träda i kraft under 2023.

4.2.2 Inkluderande studiemiljö

I samband med att utbildningen startar på höstterminen genomför Försvarshögskolan en introduktionsdag där alla nyantagna studenter välkomnas och ges information om studierna vid lärosätet. Dagen innefattar bland annat att information om vilket stöd och vilken hjälp som erbjuds om behov uppstår.

I syfte att alla studenter ska ges lika möjligheter att studera, oavsett förutsättningar och bakgrund, har lärosätet under 2022 gett stöd genom att erbjuda studenter och lärare support från Stockholms universitets studie- och språkverkstad. Studenter kan boka tid för att få stöd i form av handledning i studiestrategier och skrivande liksom stöd gällande studieteknik, akademiskt skrivande och presentationsteknik. Studie- och språkverkstaden erbjuder även stöd till lärare i form av rådgivning inför kursstart eller inför uppsatsskrivande. Studenter med funktionsnedsättning erbjuds särskilt stöd av studie- och språkverkstaden. Studenter med en varaktig funktionsnedsättning har därtill möjlighet att få stöd i form av mentorer som hjälper studenterna med att planera och strukturera studierna. Vidare erbjuder Försvarshögskolan campuslicenser med olika typer av stödprogram för samtliga studenter vid lärosätet.

Regelbundna uppföljningar av studenternas prestationer möjliggör för Försvarshögskolan att fånga upp studenter som inte tar några eller få poäng på utbildningen. Dessa erbjuds samtal med studievägledarna om sina studier.

4.3 Studentinflytande

Försvarshögskolans styrelse beslutade under 2022 att ge ytterligare en studentsammanslutning ställning som studentkår vid Försvarshögskolan (Kadettkåren). I samband med styrelsens beslut initierades även ett arbete med att tydliggöra och informera om studenternas rätt till inflytande vid lärosätet. Det resulterade i beslut om principer för studentinflytande som bland annat fastställer att det alltid ska finnas minst två platser för studentrepresentanter i alla berörda organ vid Försvarshögskolan, att studentrepresentanterna deltar på samma premisser som andra ledamöter och att kårerna själva ansvarar för fördelning av platser.

Kollegialitet och studentinflytande är grundläggande principer vid Försvarshögskolan. Studenters inflytande över sin utbildning och sin studiesituation bidrar till att skapa en utbildning som är attraktiv och håller hög kvalitet. Försvarshögskolan bjuder in studentkårerna till minst två avstämningsmöten per termin där rektor deltar vid minst ett av dem. Varje år genomförs också ett informations- och utbildningstillfälle för de nytillträdda kårstyrelserna.

Studentkårerna har därtill möjlighet att lämna in en rapport i samband med högskolans årliga kvalitetsuppföljning av utbildning. Där kan kårerna redogöra för sin syn på studentinflytande vid Försvarshögskolan och lämna förslag till förbättringsåtgärder.

Försvarshögskolans studentkårer har, i enlighet med riksdagsbeslut om tillförande av direkta medel till studentkårer vid kårobligatoriets upphörande, tilldelats 146 (145) tkr. Vidare har studentkårerna fått 210 (120) tkr för att genomföra studiebevakning och studentinflytande samt anordna event och studiesociala aktiviteter. Dessutom stöttar lärosätet kårerna genom att tillhandahålla möblerade lokaler, datorer, mejladresser och utrymme på lärosätets hemsida.

4.4 Studenthälsa

Enligt 1 kap.11 § i högskoleförordningen (1993:100) ska ”högskolorna ansvara för att studenterna har tillgång till hälsovård, särskilt förebyggande hälsovård som har till syfte att främja studenternas fysiska och psykiska hälsa”. Studenthälsans mål är att ge studenten stöd och därigenom förbättra studentens psykiska hälsa och förutsättningar att genomföra studier.

Vid årsskiftet genomfördes en enkät till samtliga studenter för att skapa en större förståelse för den sociala arbetsmiljön för studerande vid Försvarshögskolan. Resultatet sammanställdes under våren 2022. Svarsfrekvensen var dock låg med 26 procent. När enkäten genomfördes förra gången 2019 var svarsfrekvensen 48 procent. Överlag har de flesta studenterna som deltog i undersökningen en positiv bild av studierna och studiemiljön. Vanligaste är att studenterna lägger 31–40 timmar i veckan på sina studier och generellt har antalet studietimmar i snitt ökat jämfört med 2019. Samtidigt upplever nio av tio att studiesituationen fått dem att känna sig stressade eller må dåligt i olika hög grad.

Enkäten tog också upp både kränkande behandling och trakasserier, diskriminering samt råd och stöd vid Försvarshögskolan. På frågor om hur studenterna uppfattar möjligheten för kvinnor respektive män att få utrymme i olika undervisningssituationer vid Försvarshögskolan fanns det en skillnad i svaren mellan könen. Män anser i regel att kvinnor och män får lika stora möjligheter på alla områden. För kvinnor är det också det vanligaste svaret men på tre områden ger kvinnor lägre skattningar. Dessa områden är ”att få talutrymme på seminarier”, ”att bli lyssnad på” samt ”att få gehör av studiekamrater för sina idéer”. Försvarshögskolan arbetar därför aktivt för att främja jämställdhet och likabehandling i utbildningen, bland annat genom seminarier och utbildningar. Exempelvis arrangerade lärosätet under 2022 en likabehandlingsdag på Karlberg för studenter på Officersprogrammet på temat sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Försvarshögskolan har ett samarbete med studenthälsan i Stockholm (Stockholms universitet) som erbjuder förebyggande hälsovård för studenter vid Försvarshögskolan. Studenthälsan i Stockholm erbjuder kostnadsfria besök för studenter och utgör ett komplement till övrig vård inom regionen.

Senaste året har antalet studenter från Försvarshögskolan som sökt sig till studenthälsans mottagning minskat något[59], vilket är ett trendbrott sett från tidigare årens besöksstatistik. Det extra anslag för studenthälsovård som Försvarshögskolan förde över till Studenthälsan i Stockholm 2021 har bidragit till utvidgad verksamhet och ökning av personalstyrkan och god tillgång till individuella samtal.[60] Digitala lösningar för samtal har utvecklats och ska i framtiden finnas kvar som alternativ. Studenthälsan ser att de når ut till fler med digitala samtal och att det ger mer flexibilitet. Studenthälsan planerar också att utvidga och utveckla utbudet av workshops samt föreläsningar. Dock deltog inga av Försvarshögskolans studenter i de workshops som erbjöds under 2022. Stöd till studieovana studenter beskrivs under 4.2.2.

[59] År 2022 var det: 32 besök, 10 individuella samtal, 21 återbesök samt ett uteblivet besök. När det gäller besöken är kvinnor överrepresenterade. År 2021 var det 50 besök.
[60] 10 studenter (varav 9 nybesök hos kurator/psykolog samt ett hälsosamtal).

4.5 Internationalisering

Arbetet med internationalisering har en tydlig inriktning genom lärosätets vision, strategi och strategiska mål.

Hösten 2022 startade Försvarshögskolans magisterprogram på engelska i internationell operativ juridik. Totalt finns nu tre engelskspråkiga program, varav ett program med två inriktningar på avancerad nivå vid Försvarshögskolan.

Ansökningsperioden till Försvarshögskolans engelskspråkiga program på avancerad nivå förändrades år 2021, då lärosätet beslutade att endast delta i den internationella antagningsomgången som löper från oktober till januari. För år 2022 visar antagningsstatistiken att söktrycket per program har minskat något, vilket eventuellt beror på att det nu endast är möjligt att söka i en antagningsomgång.

I syfte att rekrytera masterstudenter från andra länder marknadsför lärosätet sina utbildningar på Svenska Institutets plattform ”Study in Sweden” och även på en internationell portal för masterstudier. Riktade punktinsatser för att rekrytera studenter från svenska lärosäten har genomförts genom personliga utskick till målgruppen sistaårs-studenter på kandidatnivå inom relevanta ämnen.

Vidare ingår Försvarshögskolans i Svenska institutets lärosäteskatalog för stipendier sedan ett år tillbaka. De master-program med internationell profil som Försvarshögskolan ger ingår således i Svenska institutets programdatabas. Sökande i den internationella antagningsomgången kan därför söka stipendier från Svenska institutet, utöver de stipendier från Universitets- och högskolerådet som också utlyses.

Försvarshögskolan har också ambitionen att öka student- och personalmobilitet som ett medel för att nå ökad kvalitet i verksamheten. För att kunna stödja ambitionerna inom detta område har lärosätet under året arbetat med att ta fram ett IT-stöd för att hantera ansökningarna inom mobilitetsprogrammen.

4.5.1 Internationell dimension i utbildning och forskning

Internationella kontakter och samarbeten är en central del i arbetet med att upprätthålla hög vetenskaplig kvalitet i utbildning och forskning.

Även inledningsvis under våren 2022 påverkade coronapandemin möjligheter och utbud av konferenser. Ett flertal har ställts in medan andra har omvandlats till webbkonferenser. Några exempel på internationella konferenser som Försvarshögskolan deltagit i under 2022 är:

- Konferens: Peace and Conflict in a Changing Security Environment (arrangör)
- NATO konferens: Operations Security and Susceptibility to Influence in the Information Environment
- Webinar on ‘The Certain Conventional Weapons Convention at 40’ (medorganisatör)
- Konferens: Empowering Peace; the role of civil society in peacebuilding and conflict transformation
- Konferens: Peace Research in Sweden (arrangör)
- 29th International Social Science Conference
- 39th Annual International Humanitarian Law Seminar
- 15th Pan-european conference on international relations
- Konferens: Ethics and emerging technologies in weapon systems
- 24th Annual International Conference on Education, Athens Institute for Education and Research, A World
- Konferens: Hållbar utveckling och mod - kultur, konst och mänskliga rättigheter, (medarrangör)

Vad gäller internationella samarbeten följer här ett antal exempel:

- Samarbetet inom Nordefco har under året fortskridit, dock enbart med digitala möten. I den utredning som inleddes 2022 med syfte att utöka studentmobiliteten mellan de nordiska militära lärosätena, kan man konstatera att de hinder som föreligger består i skillnader i poängantal, terminstider och programstruktur. Det är i dagsläget oklart på vilket sätt samarbetet i fortsättningen ska se ut.
- Försvarshögskolan och amerikanska National Defense University samarbete fortsätter att utvecklas. Gemensamma utbildningsmoment och övningar har genomförts för de militära programmen under 2022

och fortsätter 2023. Nya projekt för 2022-23 har påbörjats avseende scenariobaserade metoder för utbildning och utveckling samt studier om utvecklingen i Arktis och Nordkalotten.
- Mellan 28 mars och 7 april 2022 genomfördes den internationella övningen Viking där deltagarna vid Högre officersprogrammet deltog. Viking 22 är en datorstödd spelövning som ska förbereda militärer, civila och poliser för att delta i fredsfrämjande insatser. Årets övning genomfördes i Brasilien, Bulgarien, Finland, Qatar och Sverige för omkring 2 500 deltagare.[61]
- Försvarshögskolan har också under 2022 haft samarbeten med Naval War College som medarrangör i en konferens om Ukraina och internationell rätt.

4.5.2 Studentmobilitet

Försvarshögskolan deltar i utbytesprogrammet Erasmus+ och via programmet kan högskolans studenter antingen studera eller praktisera utomlands. Försvarshögskolans kandidat- och masterprogram har valbara praktikterminer och programstudenter söker i allt högre utsträckning Erasmusstipendier för att kunna genomföra sin praktik i annat land inom EU. Stipendieprogrammet MFS (Minor Field Studies) som Sida finansierar har lagts ned under året. FHS har ändå kunnat bevilja två stipendiater på MFS fältarbete under höstterminen 2022 då det bekostats med tidigare erhållna medel.

Studentmobilitet för studier och praktik har ökat från 30[62] personer under 2021 till 59[63] personer under 2022. Bristen på studentbostäder i Stockholm bedöms dock kunna utgöra en faktor som begränsar intresset för utbytesstudenter att studera vid lärosätet.

Inom ramen för den avgiftsfinansierade högre militära utbildningen har 7 (8) varit internationella deltagare under 2022, därtill studerade sex av de svenska deltagare utomlands. Då den högre militära utbildningen är en uppdragsutbildning som Försvarsmakten beställer är det Försvarsmakten som beslutar om utbyten av svenska och utländska deltagare.

4.6 Samverkan

Försvarshögskolan samverkar med externa parter för att uppnå resultat som annars skulle ha uteblivit eller där det finns potential för ett centralt kunskapsutbyte och kvalitetshöjande samarbete som ger alla parter mervärde. Samverkan som sker inom ramen för utbildnings- och forskningsverksamheten beskrivs främst i kapitel 2 och 3. I det här avsnittet ges en översiktlig beskrivning av dels formerna för Försvarshögskolans samverkan, dels samverkan av karaktären generell kunskapsspridning och interaktion med det omgivande samhället.

Försvarsmakten och Försvarshögskolan har överenskommelser om den långsiktiga planeringen och ett antal grundläggande principer för parternas samverkan. Försvarshögskolan har liknande överenskommelser med MSB. Under året har en omfattande revidering genomförts avseende överenskommelserna som lärosätet har med Försvarsmakten. Bland annat har förslag på utvecklade överenskommelser för forskning tagits fram.

En viktig del av samverkan sker i form av att Försvarshögskolan bedriver uppdragsutbildning, analysstöd, uppdragsforskning och seminarieverksamhet åt främst Försvarsmakten och MSB, men även åt andra myndigheter, organisationer, företag, regioner och kommuner. Andra uppdrag innefattar kunskapsstöd till riksdagen och regeringskansliet. Lärosätets uppdragsutbildningar och seminarieverksamhet attraherar generellt deltagare som representerar många skilda samhällsområden vilket leder till kvalificerat kunskapsutbyte och skapar förutsättningar för samverkan.

För generell kunskapsspridning brukar Försvarshögskolan varje år arrangera öppna föreläsningar med aktuella teman. Seminarieserien Strategiska samtal lanserades år 2021 och har fortsatt under 2022, framför allt med olika

[61] Könsuppdelning är inte möjlig eftersom deltagarlistorna är sekretessbelagda.
[62] Varav 50 procent kvinnor och 50 procent män.
[63] Varav 53 procent kvinnor och 47 procent män.

perspektiv på Rysslands krig mot Ukraina. Försvarshögskolans forskarnätverk Gender, Peace & Security Working Group har även arrangerat öppna föreläsningar med inbjudna föreläsare från andra lärosäten under året.

För första gången sedan coronapandemin medverkade Försvarshögskolan i Almedalsveckan under 2022, denna gång i samarbete med den ideella föreningen Folk och Försvar. Två seminarier om återuppbyggnaden av totalförsvaret genomfördes liksom ett seminarium om försvarsvilja. Försvarshögskolans forskare och experter bidrar också med sin kunskap till det omgivande samhället genom att skriva populärvetenskapliga böcker som ges ut av kommersiella förlag. Under 2022 släpptes till exempel titlarna Stridens psykologi, Utvecklande medarbetarskap, Indirekt ledarskap, Social effektivitet i arbetslivet och Maktens kvinnor. Försvarshögskolans medarbetare besvarar också årligen ett stort antal frågor från media och är anlitade som föreläsare i olika sammanhang. Efterfrågan på expertis ökade stort i samband med att Ryssland invaderade Ukraina. Experternas närvaro i media har ökat med över 500 procent jämfört med 2021. Under 2022 har Försvarshögskolan därtill etablerat ett centrum för innovation och utveckling i syfte att skapa en samverkansnod mellan högskola, näringsliv och offentlig sektor på försvars- och säkerhetsområdet.

Försvarshögskolans samverkan påverkar hur det omgivande samhället uppfattar lärosätet. För att få en insikt kring detta deltar lärosätet sedan ett år tillbaka i KantarSifo:s årliga anseendeundersökning för lärosäten. Försvarshögskolan ligger stadigt kvar över snittet bland de 22 lärosäten som deltar. Försvarshögskolan fick poäng 66 (67) av 100 i index, vilket placerar lärosätet på en delad elfteplats tillsammans med Göteborgs universitet. De styrkor som lyfts fram är att Försvarshögskolan uppfattas som trovärdiga i media, bidrar positivt till samhällsutvecklingen och att studenterna har användning av sin utbildning. De tillfrågade uppfattar att lärosätet är svagare när det gäller förnyelse och utveckling för studenternas bästa och att locka de bästa lärarna/forskarna.

4.7 Anna Lindh-biblioteket

Under 2022 har biblioteksservice erbjudits vid huvudbiblioteket i Försvarshögskolans lokaler på Drottning Kristinas väg, och vid biblioteksfilialen på Militärhögskolan Karlberg samt vid Försvarsmaktens högkvarter i Stockholm. Anna Lindh-biblioteket ger studenter och deltagare i uppdragsutbildning stöd och undervisning i akademisk informationssökning och stödjer Försvarshögskolans lärare med att använda informations- och kommunikationsteknik.

Biblioteket arbetar med stöd till forskning och förvaltar Försvarshögskolans publikationsdatabas DiVA, där uppsatser och publikationer producerade vid lärosätet registreras. Genom bland annat tillgängliggörande av fulltexter i DiVA, och transformativa avtal för publicering av vetenskapliga artiklar med öppen tillgång, har biblioteket arbetat mot regeringens målbild om öppen vetenskap. Därtill har Anna Lindh-biblioteket medverkat i den pågående förvaltningsgemensamma uppbyggnaden av stöd gällande hantering och tillgängliggörande av forskningsdata.

Biblioteket ansvarar för stöd och utveckling av Försvarshögskolans digitala lärmiljö, vilket omfattar lärplattformen Canvas, e-mötestjänsten Zoom, strömningstjänsten FHS Play, FHS hybridmiljö, IKT-studion, enkätverktygen Websurvey och Sunet Survey samt plattformen för digital examination Inspera. Under året har biblioteket erbjudit IKT[64]-pedagogiskt stöd till lärare, forskare, studenter och medarbetare.

För att kunna möta studenter på ett flexibelt och tillgängligt sätt har biblioteket under året utvecklat en kanalinriktning för informationstjänsten som bygger på att hålla kvar digitala mötesrum post-pandemin och låta dessa samverka med mer traditionellt stöd vid en fysisk disk, detta för att fortsatt kunna vara där studenten är.

Under året har en integration mellan bibliotekssystemet och lärplattformen implementerats vilket möjliggör att lärare kan skapa litteraturförteckningar som underlag för beställning av kurslitteratur till militära utbildningar, direkt från

[64] Informations- och kommunikationsteknik.

lärplattformen. Integrationen effektiviserar hanteringen av litteraturförteckningar för beställning men erbjuder också ett verktyg för lärarna att arbeta pedagogiskt med litteraturen.

Under året har Folke Bernadotteakademin erbjudits biblioteksstöd genom tillgång till databaser och undervisning.

4.8 Upplåtande av bostadslägenhet

Under 2022 har Försvarshögskolan upplåtit tre bostäder i enlighet med förordning (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning. Bostäderna har, genom ett blockhyresavtal mellan Försvarshögskolan och Stiftelsen Stockholms Studentbostäder, hyrts ut av Försvarshögskolan till utländska studenter inom utbytesprogram med andra länder. De tre studentbostäder har hyrts av inresande Erasmusstudenter från våra partner-lärosäten. Under hösten har Försvarshögskolan hyrt ut ett av rummen till en inresande utbytesstudent vid Kungliga Musikhögskolan.

5. HÖGSKOLEGEMENSAMT

5.1 Kompetensförsörjning

Försvarshögskolan ska vara en inkluderande och attraktiv arbetsplats där olika kompetenser och erfarenheter respekteras och omhändertas. I linje med den inriktningen arbetar Försvarshögskolan med olika insatser för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetens. Nedan följer en beskrivning av dessa insatser.

5.1.1 Rekrytering

Försvarshögskolan arbetar ständigt med att synliggöra lärosätet som en attraktiv arbetsgivare i olika rekryteringskanaler. Under året har Försvarshögskolan även gjort en stor satsning på digital pre- och onboarding för att smidigt kunna inkludera nya medarbetare i gemenskapen.

Coronapandemin innebar utmaningar men visade även på möjligheterna med nya flexibla arbetssätt. Utifrån de positiva erfarenheter lärosätet fått av dessa arbetssätt och med en strävan efter att vara en attraktiv arbetsgivare, beslutade Försvarshögskolan i början av året om regler för flexibelt arbetssätt. Reglerna innebär att lärosätets medarbetare har möjlighet att delvis arbeta i hemifrån, under förutsättning att det passar verksamhetens behov.

En utmaning för Försvarshögskolans personalplanering och kompetensförsörjning var de nya LAS-reglerna som trädde i kraft under sommaren med tillämpning från och med 1 oktober. Lagändringarna kan ses som ett paradigmskifte innebärande att tillsvidareanställning och heltid numera är norm. Detta begränsar möjligheten att anställa personal på visstid längre än ett år. Då utbildningsverksamheten i hög grad varit beroende av viss specifik kompetens under kortare eller längre perioder, med tillfälliga anställningar, så innebär de nya reglerna en omställning i Försvarshögskolans arbete med kompetensförsörjning.

Vidare har Försvarshögskolan under året förstärkt den militära bemanningsförmågan, som ett led i att möta utmaningen med kompetensförsörjning av militär kompetens.

I början av 2022 införde Försvarshögskolan en ny funktion, så kallade institutionskoordinatorer, i syfte att effektivisera den verksamhetsnära administrationen. Institutionskoordinatorerna utgör stöd till prefekterna och fungerar bland annat som en brygga mellan centralt- och lokalt verksamhetsstöd. Detta ger medarbetare i kärnverksamheten ökade möjligheter att ägna tid åt sina kärnuppgifter.

5.1.2 Kompetensutveckling under året

För att utveckla och behålla medarbetare har Försvarshögskolans anställda under året erbjudits kompetenshöjande och karriärstödjande aktiviteter, några exempel ges nedan.

Under våren avslutades STHLM mentorprogram 2021-2022, vilket har erbjudits chefer med personalansvar och från Försvarshögskolan deltog en chef. Programmet tillhandahölls i samarbete med ett antal andra lärosäten i Stockholm.

I april hölls workshop på temat Mental health, crisis and promoting wellness för lärosätets doktorander. Vidare hölls för rektors ledningsgrupp i juni ett seminarium om kränkande särbehandling. Utöver detta har högskolan bland annat erbjudit utbildning respektive seminarier om att hantera rättshaveristiskt beteende, internutbildningar i säkerhetsfrågor och skrivcoaching för forskare.

5.1.3 Personalrörlighet

Personalrörligheten, sett som de personer som har börjat och slutat under året i relation till medelantalet anställda föregående år, var marginellt lägre än året innan, 12,2 procent 2022 i jämförelse med 12,3 procent 2021. Jämförande

värden för staten är 11,9 procent 2022 och 9,8 procent 2021. För Försvarshögskolan har personalrörligheten bland kvinnor minskat från 13,9 procent 2021 till 12,6 procent 2022. En förklaring till varför Försvarshögskolan har en något högre personalrörlighet än staten som helhet är att lärosätet har en stor andel officerare med tidsbegränsad anställning.

5.1.4 Högskolans anställda i siffror

Som redovisats i tabell 1 ökade medelantalet anställda under året, från 444 anställda 2021 till 451[65] anställda 2022. Antalet årsarbetskrafter ökade också under året i förhållande till föregående år, från 401 till 407, vilket framkommer i tabell 15 nedan. Ökningen av medelantalet anställda är i linje med den ökande efterfrågan samt tillväxten av Försvarshögskolans verksamhet och detta förklarar samtidigt ökningen av årsarbetskrafter.

Den största ökningen av årsarbetskrafter finns inom undervisning och forskning, lektorer (adjungerade och biträdande) och annan undervisande personal. Antal årsarbetskrafter för adjunkter har minskat ungefär i samma omfattning som ökningen av lektorer. Ökningen av lektorer förklaras till del av medarbetare som under året befordrats från biträdande lektor till lektor. Bland gruppen lektorer återfinns även docenter. Under 2022 har Försvarshögskolan antagit två docenter, totalt antal docenter inom gruppen lektorer ligger oförändrad på 41.[66] Att bli antagen som oavlönad docent är ett led i den akademiska karriärvägen.

Antalet årsarbetskrafter för militära lärare har ökat något jämfört med föregående år. Sett till årsarbetskrafter är totala andelen kvinnor oförändrad sedan föregående år, dock har den minskat något i gruppen professorer. Andelen kvinnor inom stödkompetens är oförändrad jämfört med 2021 medan andelen kvinnor inom ledningskompetens har ökat jämfört med föregående år och är nu jämställd (51 respektive 49 procent).

Tabell 15 Anställda i årsarbetskrafter

	2022			2021			2020		
	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män
Kärnkompetens – Lärare									
Professor, adj.professor*	16	16%	84%	13	18%	82%	14	24%	76%
Lektor, adj. Lektor	77	43%	57%	71	41%	59%	52	36%	64%
Adjunkt, adj. adjunkt	32	49%	51%	37	43%	57%	44	41%	59%
Forskarassistent				0	0	0	0	0	0
Gästlärare				0	0	0	0	0	0
Militära lärare	82	4%	96%	80	3%	97%	76	5%	95%
Annan undervisande personal	46	35%	65%	44	34%	66%	33	35%	65%
Postdoktorer				0	0%	0%	1	100%	0%
Doktorandanställning	27	40%	60%	27	34%	66%	26	31%	69%
Forskningsassistent	7	54%	46%	8	50%	50%	6	53%	47%
Totalt	286	30%	70%	282	28%	72%	252	27%	73%
Stödkompetens, teknisk och administrativ personal									
Administrativ personal	88	70%	30%	85	68%	32%	94	63%	37%
Biblioteksspersonal	14	50%	50%	21	61%	39%	20	61%	39%
Teknisk personal	19	36%	64%	14	29%	71%	16	31%	69%
Totalt	121	63%	37%	120	63%	37%	131	59%	41%
Totalt kärnkompetens och stödkompetens	407	39%	61%	401	39%	61%	382	38%	62%
varav ledningskompetens	38	51%	49%	46	40%	60%	50	39%	61%

* Inklusive gästprofessorer, exklusive seniorprofessorer.

[65] Varav 40 procent kvinnor och 60 procent män.
[66] Varav 34 procent kvinnor och 66 procent män.

5.2 Lika villkorsarbete

Försvarshögskolan arbetar för att främja lika villkor och förebygga diskriminering i sin verksamhet. Arbetet omfattar alla verksamma vid högskolan och utgår ifrån övergripande styrdokument i form av lärosätets policy för lika möjligheter och rättigheter samt handläggningsordning vid misstanke om trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier och kränkande särbehandling.

Försvarshögskolan ingår fortsatt i Diskrimineringsombudsmannens nätverk för likabehandlingshandläggare vid högskolor och i ett nätverk för likabehandlingshandläggare i stockholmsregionen. Försvarshögskolan ingår också i ett gemensamt samverkansråd med Försvarsmakten, Plikt- och prövningsverket, Försvarets materielverk, Försvarets Radioanstalt och Totalförsvarets Forskningsinstitut. Samverkansrådet syftar till att främja jämlikhet och jämställdhet samt motverka diskriminering i försvarssektorn genom fortbildning och utbyte av erfarenheter.

5.2.1 Åtgärder för jämnare könsfördelning vid rekrytering

Arbetet med att revidera Försvarshögskolans rekryteringsprocess är påbörjat med syfte för att skapa en tydligare struktur och ordning som indirekt bidrar till en mer objektiv och jämlik rekrytering. Anställningsnämnden har en obligatorisk punkt på agendan vid sina sammanträden för att främja jämn könsfördelning vid lärosätet. Punkten är till för att stämma av att jämställdhetsperspektivet är införlivat i beslutsfattandet av olika rekryterings- och befordringsärenden. I lärosätets mallar för anställningsprofiler som beslutades 2022 finns en mening som går att använda för att ge fördel till det underrepresenterade könet utan att diskriminera i en rekryteringsprocess.

5.2.2 Anställning av professorer

Lärosätet har för 2021-2023 ett mål för könsfördelningen bland nyrekryterade professorer om 53 procent kvinnor. Under 2022 anställde Försvarshögskolan en professor, en man. Under 2021 rekryterades två professorer och även dessa var män. Utmaningen med att rekrytera professorer som är kvinnor inom lärosätets ämnen har identifierats tidigare och det är en utmaning som lärosätet har svårt att själv komma till rätta med. Det är emellertid en utmaning som inte negligeras.

5.3 Sjukfrånvaro och hälsa

Som det framgår av tabellen nedan uppgick den totala sjukfrånvaron till 2,7 (1,7) procent vilket är en ökning med en procent från föregående år. I jämförelse med genomsnittet för statliga myndigheter ligger Försvarshögskolan fortsatt lägre. Av den totala sjukfrånvaron utgörs 67,4 (82,7) procent av långtidssjukfrånvaro, det vill säga 60 dagar eller längre, vilket är en siffra som ligger högre i jämförelse med snittet för statliga myndigheter. En del av skillnaderna jämfört med tidigare år kan emellertid bero på systembytet då Försvarshögskolan bytte personalredovisningssystem i slutet av 2021, från Agresso lön till Primula i regi av Statens servicecenter.

Tabell 16 Sjukfrånvaro

	2022			2021			2020		
	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män	Totalt	Andel kvinnor	Andel män
Sjukfrånvaro totalt i förhållande till sammanlagd arbetstid	2,7%	1,2%	1,5%	1,7%	0,8%	0,9%	3,2%	4,8%	2,2%
Sjukfrånvaro, 29 år och yngre	4,0%	3,6%	0,4%	2,3%	2,3%	0,0%	1,4%	1,0%	2,2%
Sjukfrånvaro, 30 år – 49 år	2,8%	1,7%	1,1%	1,8%	1,2%	0,6%	3,1%	4,7%	1,7%
Sjukfrånvaro, 50 år eller äldre	2,6%	68,0%	1,9%	1,5%	0,3%	1,3%	3,4%	5,5%	2,5%
Andel av sjukfrånvaro som utgörs av långtidssjukfrånvaro*	67,4%	23,2%	44,2%	82,7%	34,3%	48,5%	67,5%	67,6%	67,3%

* Andel av total sjukfrånvaro som varat sammanhängande i en period om 60 kalenderdagar eller mer.

5.4 Miljö och hållbar utveckling

Försvarshögskolan har som högskola och myndighet i uppdrag att främja hållbar utveckling och bidra till FN:s globala mål i Agenda 2030. Detta sker genom utbildning, forskning och samverkan samt genom att arbeta med hållbarhetsfrågor i den egna verksamheten. Försvarshögskolans vision och strategi anger att ”Vi ska verka för en hållbar och demokratisk samhällsutveckling, genomförandet av Agenda 2030 och Klimatramverket för universitet och högskolor”.

Försvarshögskolan har regelbunden samverkan och kunskapsutbyte inom miljö och hållbar utveckling med försvarssektorns myndigheter samt med andra lärosäten och myndigheter. Under 2019 skrev högskolan under Klimatramverket för universitet och högskolor, vilket är ett frivilligt åtagande för att minska klimatutsläpp till 2030 i linje med det globala klimatavtalet. Arbetet inom Klimatramverket fortgår och har under 2022, i samarbete med SUHF, utvecklats med ett Klimatnätverk. Nätverket syftar till att konkretisera samarbetet kring de 13 nyckelområden som Klimatramverket har identifierat som avgörande för lärosätenas klimatarbete. Genom samverkan i nätverket ska lärosätena öka effektiviteten och främja synergieffekterna i sina gemensamma uppdrag att arbeta med klimatfrågan. Under 2023 kommer arbetsformerna för Klimatnätverket utvecklas och likaså Försvarshögskolans roll och ansvar i nätverket.

Försvarshögskolans miljöarbete utgår från förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter, vilket innebär att högskolan har ett miljöledningssystem som integrerar miljöhänsyn i verksamheten. I Försvarshögskolans miljöhandlingsplan 2022 fanns mål och aktiviteter för fem områden: avfallshantering och resursanvändning, energianvändning, tjänste- och pendlingsresor, inköp av varor och tjänster samt utbildning, kommunikation och samverkan.

I 2022 års regleringsbrev fick Försvarshögskolan i uppdrag att redovisa hur högskolan minskar utsläppen från tjänsteresor genom att ta till vara de nya resvanor och mönster som coronapandemin har framkallat. Detta arbete knyter an till Försvarshögskolans arbete med CERO-metoden. Under 2019 genomfördes analysen CERO: Climate and Economic Research in Organisations, för att få en samlad bild av utsläpp och resekostnader för verksamhetens tjänste- och pendlingsresor. Under 2021 gjordes en uppföljande CERO-analys. Analysen visade att Försvarshögskolans utsläpp från tjänsteresor minskade under 2020 medan utsläpp från arbetspendling ökade. Förändringarna berodde sannolikt på pandemins förändrade arbetssätt och resmönster. Under hösten 2022 genomfördes en workshop baserad på analysresultaten i syfte att ta fram åtgärder för att minska de reserelaterade utsläppen. Ett antal åtgärder som togs fram vid workshopen integreras i miljöhandlingsplanen för 2023.

För att underlätta möjligheterna att delta i digitala möten har lärosätet under 2022 fortsatt att installera utrustning för att öka antalet mötesrum med Zoom-möjligheter.

5.4.1 Hållbar utveckling i utbildning, forskning och samverkan

Med bakgrund av Universitetskanslersämbetets utvärdering 2017 av lärosätenas arbete med att främja hållbar utveckling, ska Försvarshögskolan arbeta med ökad systematisering av integrering av hållbar utveckling i kärnverksamheten. Under 2022 har därför en inventering av hur kärnverksamheten arbetar med hållbar utveckling i utbildningen påbörjats och en analys om vilket stöd som behövs för att framöver systematisera integrering av hållbar utveckling har inletts. Arbetet kommer fortsätta under 2023.

Aktuell forskning på Försvarshögskolan under 2022, inom hållbarhetsområdet, berör bland annat kopplingen mellan militär personalförsörjning och hållbarhet. Ett exempel är projektet Militära professionen: Utlandsveteraner, PTSD och moralisk skada som fokuserar på hälsa bland utlandsveteraner. Projektet har som ambition att utveckla metoder för att på ett effektivt vis kunna förebygga och behandla långsiktiga hälsorelaterade besvär. Forskning inom hållbarhetsområdet pågår också om exempelvis förhållandet mellan katastrofstudier och den geologiska epoken antropocen.

Under året har också det interna forskningsnätverket Climate, Crisis & Security Network startats. Syftet är att länka samman Försvarshögskolans kompetens inom krishantering och säkerhetsforskning med miljö- och klimatforskning. I december arrangerade nätverket ett seminarium med några av de ledande experterna inom området, med syftet att ge en överblick över den senaste forskningen och att inleda arbetet med att bygga upp en forskningsprofil inom klimat, krishantering och säkerhet på Försvarshögskolan.

I juni genomförde Försvarshögskolan konferensen Hållbar utveckling och Mod: Kultur, konst och mänskliga rättigheter. Konferensen arrangerades tillsammans med fem andra universitet i Stockholmsområdet; Södertörns högskola, Stockholms handelshögskola, Stockholms konstnärliga högskola, Högskolan i Stockholm och Marie Cederschiöld högskola. Konferensen syftade till att underlätta kunskapsutbyte mellan forskare som bedriver forskning baserad på vetenskapliga grunder och forskare som bedriver forskning baserad på konstnärliga grunder.

5.5 Lokaler

Försvarshögskolan genomför utbildning och forskning i Stockholm och Karlstad. Lokalerna på Drottning Kristinas väg hyrs av Akademiska Hus AB och i Karlstad hyrs lokaler av SBB Karolinen 2 Fastighets AB. I lokalerna på Drottning Kristinas väg hyr Försvarshögskolan ut lokaler i andra hand till Utrikespolitiska institutet, Folke Bernadotteakademin och Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek. Försvarshögskolan bedriver även utbildning på Karlbergs slott och nyttjandet av de lokalerna regleras genom verksamhetsavtal mellan Försvarshögskolan och Försvarsmakten inom ramen för genomförandet av Officersprogrammet.

Som ett resultat av Försvarshögskolans expansion av såväl studenter som anställda hyrdes ytterligare 2 872 kvadratmeter kontorsyta in under hösten 2021. Dessa lokaler, som i huvudsak är kontor och mötesrum, verksamhetsanpassades och började användas under 2022.

5.6 Informationssäkerhet och digitalisering av verksamheten

År 2020 införde Försvarshögskolan ett ledningssystem för informationssäkerhet. Ledningssystemet är grundat i MSB:s föreskrifter och ISO/IEC 27001/27701 samt är anpassat till högskolans övergripande verksamhetsstyrning. Ledningssystemet utgår från riskanalyser och ger beslutsunderlag kring skyddsåtgärder och prioriteringar. Systemet höjer även verksamhetens medvetenhet kring hot, sårbarheter och risker samt framtida planeringsbehov.

Försvarshögskolan arbetar aktivt med årlig granskning och uppföljning för att möta framtida behov och i ledningssystemets handlingsplan finns mål och aktiviteter. Det systematiska förbättringsarbetet inkluderar, utöver handlingsplanen, säkerhetshöjande åtgärder och förbättringar inom drift och förvaltning genom att kontinuerligt arbeta förebyggande och anpassa skyddet för Försvarshögskolans information utifrån behov och risker.

Det systematiska informationssäkerhetsarbetet ligger även till grund för regelefterlevnad avseende dataskyddsförordningen (GDPR) och dataskyddsarbetet är integrerat i ledningssystemet. Årliga revision genomförs för att bedöma huruvida Försvarshögskolan har ett ändamålsenligt och systematiskt arbetssätt gällande informationssäkerhet. Revisionen ger en bild av hur långt Försvarshögskolan kommit i arbetet med informationssäkerhet samt vad som kan att utvecklas och förbättras. Resultatet används för att stärka informationssäkerheten. Exempelvis pågår en översyn och revidering av befintliga styrdokument för att tydliggöra vikten av informationssäkerhet och för att ge medarbetare en tydligare vägledning inom säkerhetsområdet.

Vidare har Försvarshögskolan stärkt sin förmåga att motstå cyberangrepp genom ett flertal tekniska åtgärder. För att digitaliseringsarbetet och det systematiska informationssäkerhetsarbetet ska harmonisera och bidra till positiv verksamhetsutveckling har aktiviteter påbörjats av organisatorisk och processmässig art. Det pågår även specifika aktiviteter för att säkerställa informationssäkerheten vid forskning, undervisning och examination på distans. Ett projekt kring lagring och tillgängliggörande av forskningsdata har pågått under 2022 för att underlätta för lärosätets

forskare att publicera data. Den tekniska lösningen ska både tillgodose forskarnas behov av användarvänliga verktyg och hålla en så hög nivå som möjligt vad gäller informationssäkerhet. Resultatet blir en tillgänglig men också säker lösning integrerad i svensk nationell datatjänsts gränssnitt för att tillgängliggöra forskningsdata.

Under pandemin ökade Försvarshögskolan takten för möjligheten att bedriva undervisning på distans. Arbetet fortgår för att tillgängliggöra hybridundervisning där platsen inte ska vara avgörande för att kunna tillgodogöra sig undervisningen. Lokaler har exempelvis utrustas tekniskt för att kunna tillgodose simultan fysisk och digital undervisning. Därtill har Försvarshögskolan infört ett system där inlämningsuppgifter och hemtentamen kan genomföras på ett informationssäkert sätt genom hela processen från skapandet av tentamen till själva genomförandet som sker med säkra lösningar på studenternas enheter.

Försvarshögskolan arbetar för tillfället med ytterligare utveckling inom området. Exempelvis för att möjliggöra anonym inlämning och bedömning av tentamina samt införande av applikationer som vid skrivningstillfället kan begränsa datorns resurser tills tentamen är slutförd.

6. FINANSIELL REDOVISNING

Försvarshögskolan redovisar för 2022 ett överskott om 13, 7 (-1,3) mnkr. De totala intäkterna ökade med 58,6 mnkr till 694,7 (636,1) mnkr, samtidigt som kostnaderna ökade med 43,6 mnkr till 681,1 (637,4) mnkr. De ökande intäkterna speglar en ökad efterfrågan av Försvarshögskolans verksamhet.

Försvarshögskolan har fått ökad anslagstilldelning, framförallt anslaget för officersutbildning m.m. (UO 6 1:7 ap1) som ökade med 11,5 mnkr för att kompensera för ökade studentvolymer på Officersprogrammet. Även tilldelningen från anslagen från Utbildningsdepartementet (UO 16 2:61 respektive 2:62) ökade något.

De sammanlagda anslagsintäkterna uppgick till 315,6 mnkr vilket innebär en ökning med 7,3 mnkr mot föregående år. Myndighetskapitalet för anslagen från Utbildningsdepartementet (UO 16 2:61 respektive 2:62) är 21,5 respektive 19,6 mnkr. Förbrukningen av anslaget från Försvarsdepartementet (UO 6 1:7 ap1) understeg årets tilldelning med 10,4 mnkr varav 5,2 mnkr härrörde från forskningsverksamhet.[67]

Uppdragsverksamheten har fortsatt att växa i volym jämfört med förra året och uppgick till 340,1 mnkr mot 303,6 mnkr förra året. Verksamheten uppvisar ett sammanlagt resultat på 11,3 (-3,2) mnkr, varav den avgiftsbelagda utbildningen står för ett överskott på 9,9 (-2,4) mnkr. Uppdragsforskningen uppvisar ett överskott på 1,4 (-0,8) mnkr, vilket minskat det negativa myndighetskapitalet för avgiftsfinansierad forskning till -1,5 (-2,9) mnkr. Försvarshögskolan kommer att fortsätta att ha fokus på prissättningen för uppdragsforskning med ambition att uppnå balans i det ackumulerade kapitalet avseende avgiftsfinansierad forskning senast 2026. Det ackumulerade överskottet på avgiftsbelagd verksamhet uppgår sammantaget till 28,3 (20,3) mnkr vid 2022 års utgång, vilket understiger tio procent av årets uppdragsintäkter.

Bidragsintäkterna har minskat med 5,3 mnkr jämfört med föregående år.

De oförbrukade bidragen minskade med 0,6 mnkr och uppgick vid årets utgång till 17,8 (18,5) mnkr. Upplupna bidrag minskade till 3,5 (4,7) mnkr. Det totala myndighetskapitalet uppgår vid utgången av året till 69,6 (55,9) mnkr, inklusive statskapital.

På kostnadssidan har personalkostnader ökat med 14,6 mnkr (3,4 procent). Utöver årlig löneuppräkning och att kostnaderna för pensionsavgifter ökat är en förklaring att antalet årsarbetskrafter ökade till 407 (401) med anledning av den växande verksamheten.

Övriga driftskostnader ökade med 23,5 mnkr. Orsaken är främst ökade kostnader för kursresor inom HOP och OP samt att övrigt resande har ökat.

[67] Högstpost 1 och 2.

6.1 Resultaträkning

RESULTATRÄKNING (tkr)	Not	2022	2021
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	315 557	308 253
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	359 342	303 563
Intäkter av bidrag		18 997	24 289
Finansiella intäkter	3	844	53
Summa		**694 739**	**636 159**
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-427 464	-412 824
Kostnader för lokaler		-81 763	-76 313
Övriga driftkostnader	5	-162 758	-139 210
Finansiella kostnader	6	-360	-36
Avskrivningar och nedskrivningar		-8 718	-9 048
Summa		**-681 063**	**-637 430**
Verksamhetsutfall		**13 676**	**-1 271**
Transfereringar			
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		3 880	3 204
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	7	1 947	2 170
Lämnade bidrag	8	-5 827	-5 375
Saldo		**0**	**0**
Årets kapitalförändring	9	**13 676**	**-1 271**

6.2 Balansräkning

BALANSRÄKNING (tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	1 300	618
Summa		**1 300**	**618**
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	5 916	2 998
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	31 366	28 856
Pågående nyanläggningar	13	87	0
Summa		**37 369**	**31 854**
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		5 805	6 581
Fordringar hos andra myndigheter	14	101 242	70 470
Övriga kortfristiga fordringar	15	22	24
Summa		**107 069**	**77 074**
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	16	31 561	25 143
Upplupna bidragsintäkter	17	3 486	4 660
Övriga upplupna intäkter	18	350	313
Summa		**35 396**	**30 115**
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	19	-17 963	-8 211
Summa		**-17 963**	**-8 211**
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	20	66 995	67304
Summa		**66 995**	**67 304**
SUMMA TILLGÅNGAR		**230 166**	**198 755**

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital	**21**		
Statskapital		418	418
Balanserad kapitalförändring		55 537	56 808
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	**9**	13 676	-1271
Summa		**69 631**	**55 955**
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	**22**	261	142
Övriga avsättningar	**23**	5 653	4 856
Summa		**5 914**	**4 998**
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	**24**	37 354	32 054
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	**25**	18 445	18 853
Leverantörsskulder		19 526	6 115
Övriga kortfristiga skulder	**26**	6 960	7 508
Summa		**82 285**	**64 531**
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	**27**	45 109	41 978
Oförbrukade bidrag	**28**	17 838	18 463
Övriga förutbetalda intäkter	**29**	9 389	12 829
Summa		**72 335**	**73 271**
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		**230 166**	**198 755**
Summa		**0**	**0**

6.3 Anslagsredovisning

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ing. över-förings-belopp	Årets till-delning enl. regl. brev	Omdispo-nerade anslags-belopp	Indrag-ning	Totalt disponi-belt belopp	Utgifter	Utgående över-förings-belopp
Utgiftsområde 6								
Försvar och samhällets krisberedskap								
1:7 Officersutbildning m.m. (Ramanslag)								
ap.1 Försvarshögskolan (ram)	**30**	8 467	262 289	0	-943	269 813	-251 850	17 963
Utgiftsområde 16								
Utbildning och universitetsforskning								
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (Ramanslag)								
ap.1 Försvarshögskolan: Grundutbildning (ram)		0	39 626	0	0	39 626	-39 626	0
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå (Ramanslag)								
ap.1 Basresurs (ram)		0	24 275	0	0	24 275	-24 275	0
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor (Ramanslag)								
ap.103 Medel för studenthälsa (ram)		0	61	0	0	61	-61	0
Summa		**8 467**	**326 251**	**0**	**-943**	**333 775**	**-315 812**	**17 963**

6.4 Finansiella villkor

U 6 1:7 Officersutbildning m.m. (Ramanslag)

Uo 6 1:7 Officersutbildning m.m. Högstposter (tkr)	Högstbelopp	Utfall
Forskning och utveckling, övergripande ämnesansvar för officersutbildningens ämnen samt till finansiering av forskarutbildning inom officersutbildningens centrala ämnen.	46 475	41 550
Forskning och analys stöd för regeringens behov.	6 514	6 273
Genomförande och planering av utbildningsverksamhet inom ramen för Partnerskap och fred.	2 020	2 018

U 16 2:61 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (Ramanslag)

Villkor för anslag 2:61 ap.1 (tkr)	Högstbelopp	Utfall
Medel för särskild satsning på livslångt lärande, bla med fokus på utbildning som främjar klimatomställning.	600	0

6.5 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta förekommer avrundnings- och summeringsdifferenser.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Försvarshögskolans bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Brytdagen för den löpande redovisningen avseende räkenskapsåret 2022 var den 5 januari 2023. Efter brytdagen har fakturor med ett varu-/tjänstevärde på minst 50 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr.o.m. år 2009 anslag Uo 6 1:7, Officersutbildning m.m. först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Andra anslag än utgiftsområde 16 avräknas kostnadsmässigt. Återstående saldo för semester intjänad före 2009 har under 2022 anslagsavräknats i sin helhet. Schablonmässig justering för uppkomna kalkyl- och budgetdifferenser har gjorts månadsvis under räkenskapsåret. Fullständig differensjustering har gjorts i samband med bokslutsarbetet. Effekterna av differensjusteringen i årsredovisningens resultatdel hanteras enligt beslut Ö 396/2013:4.

Upplysningar om avvikelser

Avvikelser från ekonomiadministrativa regler

För universitet och högskolor gäller undantag från vissa bestämmelser enligt bilaga 1, kapitel 2, till Regleringsbrev för universitet och högskolor. De undantag som omfattar även Försvarshögskolan och som påverkar årsredovisningens innehåll är:

P 1 Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen om redovisning av anslagsmedel enligt 12§ anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgäldskontoret ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.

P 3 Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelsen i 2 kap. 4 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att årsredovisningen ska innehålla redovisning av vissa väsentliga uppgifter. Universitet och högskolor ska i stället lämna uppgifter enligt bilaga tabell 2 i avsnitt 3 Väsentliga uppgifter där det även framgår vilka styckkostnader i enlighet med 3 kap. 1 § andra stycket förordningen om årsredovisning och budgetunderlag som myndigheterna ska redovisa.
Universitet och högskolor ska i samband med upprättandet av noter till årsredovisningen särskilt beakta att specifikation ges av:

- *låneram i Riksgäldskontoret uppdelad på beviljad låneram och utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut, och*
- *beviljad och under året maximalt utnyttjad kontokredit hos Riksgäldskontoret.*

P 4 Universitet och högskolor medges undantag från bestämmelserna enligt 2 kap. 4 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att i årsredovisningen upprätta och lämna en finansieringsanalys till regeringen.

P 5 Universitet och högskolor medges undantag från 2 kap. 1§ första stycket och 3§ kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) om finansiering av anläggningstillgångar enligt följande.
En anläggningstillgång som används i myndighetens verksamhet får helt eller delvis finansieras med bidrag som har mottagits från icke-statliga givare. Detta gäller även för bidrag från statliga bidragsgivare under förutsättning att bidraget har tilldelats för ändamålet.

P 7 Universitet och högskolor medges undantag från 25 a § andra och tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet:

> *Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret ska myndigheten i årsredovisningen redovisa hur överskottet ska disponeras.*
>
> *Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår ska myndigheten i årsredovisningen lämna ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.*

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter, förbättringsutgifter på annans fastighet med anskaffningsvärde på lägst 100 tkr samt maskiner och inventarier, med ett anskaffningsvärde på lägst 21,5 tkr, och med en beräknad ekonomisk livslängd om minst tre år. Avskrivning görs enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning görs månadsvis från och med driftsättningsmånaden.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Datorer	3 år
Egenutvecklade immateriella anläggningstillgångar, kontorsmaskiner och övriga inventarier	5 år
Möbler	10 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	T.o.m. hyrestidens slut, dock högst 10 år.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Övriga omsättningstillgångar har tagits upp till anskaffningsvärdet enligt lägsta värdets princip.

Skulder

Skulder har tagits upp till nominellt belopp.

Externfinansierad bidrags- och uppdragsverksamhet

För externfinansierade bidrag och uppdragsverksamhet tillämpas den gällande statliga redovisningsprincipen för intäktsredovisning i projekt. För pågående projekt tas intäkter upp motsvarande upparbetade kostnader under året. Erhållna medel från bidragsgivare som ännu inte har använts i verksamheten redovisas som oförbrukade bidrag i balansräkningen. För under året avslutade projekt redovisas skillnaden mellan intäkter och kostnader som över-/underskott i resultaträkningen. Projekt där bidrag, enligt kontrakt, ännu ej erhållits bokförs som fordran på bidragsgivaren för den del som är en upparbetad kostnad.

6.5.1 Noter (tkr)

Resultaträkning

Not 1 Intäkter av anslag

	2022	2021
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå ap.1 Försvarshögskolan: Grundutbildning (ram)	39 626	39 182
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå ap.1 Basresurs (ram)	24 275	24 018
2:65 Studenthälsa	61	0
1:7 Officersutbildning m.m. ap.1 Försvarshögskolan (ram)	251 595	245 052
Summa	**315 557**	**308 253**
Utgifter i anslagsredovisningen	-315 812	-308 318
Saldo	**-256**	**-66**
Saldot består av minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.	256	66
Summa	**256**	**66**

Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar

	2022	2021
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	16 855	14 585
Intäkter av uppdragsverksamhet	341 800	288 556
Varav tjänsteexport	1 002	115
Intäkter av tjänsteexport, Tredjelandsstudenter	589	315
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	98	108
Summa	**359 342**	**303 563**

Avgiftsbelagd verksamhet Verksamhet	Över-/ underskott tom 2020	Över-/ underskott 2021	Intäkter 2022	Kostnader 2022	Över-/ underskott 2022	Ack över-/ underskott utgående 2022
Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå						
Beställd utbildning	53	0	270	270	0	53
Uppdragsutbildning	22 260	-2 423	284 495	274 633	9 862	29 699
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	0	0	589	589	0	0
Summering	**22 313**	**-2 423**	**285 354**	**275 492**	**9 862**	**29 752**
Forskning eller utbildning på forskarnivå						
Uppdragsforskning	-2 057	-803	54 718	53 325	1 393	-1 467
Summering	**-2 057**	**-803**	**54 718**	**53 325**	**1 393**	**-1 467**
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Upplåtande av bostads-lägenhet - utbytesprogram och gästforskare*	0	0	120	139	-19	-19
Summering	**0**	**0**	**120**	**139**	**-19**	**-19**
Summering	**20 256**	**-3 226**	**340 192**	**328 956**	**11 236**	**28 266**

*Underskottet täcks av anslag.

Not 3 Finansiella intäkter

	2022	2021
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	736	0
Övriga ränteintäkter	10	53
Övriga finansiella intäkter	98	0
Summa	**844**	**53**

*Räntesatsen för räntekonto hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 tom 2022-05-02 varit noll. Resterande del av året har ränta beräknats.

Not 4 Kostnader för personal

	2022	2021
Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	263 648	258 182
Varav lönekostnader ej anställd personal	*296*	*365*
Sociala avgifter	158 545	150 784
Övriga kostnader för personal	5 271	3 858
Summa	**427 464**	**412 824**

Not 5 Övriga driftkostnader

	2022	2021
Reparationer och underhåll	472	487
Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgång	0	44
Offentligträttsliga avgifter, skatter, kundförluster	91	125
Resor, representation, information	27 453	8 570
Köp av varor	11 440	15 273
Köp av tjänster	123 302	114 710
Summa	**162 758**	**139 210**

*Ökade driftkostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror framförallt på kostnader för kursresor inom HOP och OP samt resor hos CTSS.

Not 6 Finansiella kostnader

	2022	2021
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	238	0
Övriga finansiella kostnader	121	36
Summa	**360**	**36**

*Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2020-01-08 tom 2022-05-02 varit noll. Resterande del av året har ränta beräknats.

Not 7 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

	2022	2021
Miltärfonden	1 092	1 195
Övriga	855	975
Summa	**1 947**	**2 170**

Not 8 Lämnade bidrag

	2022	2021
Lämnade bidrag till statliga myndigheter	0	69
Lämnade bidrag till EU länder/organisationer	1 008	830
Lämnade bidr. till övriga organisationer och ideella föreningar	1 538	1 978
Lämnade bidrag till privata företag och privatägda ekonomiska föreningar	855	975
Lämnade bidrag, stipendier till enskilda	2 426	1 522
Summa	**5 827**	**5 375**

Not 9 Årets kapitalförändring

Indelning på Verksamhet	Balanserad kapital-förändring (A)	Årets kapital-förändring (B)	Summa (A + B)
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	19 200	2 291	21 491
Uppdragsverksamhet	19 891	9 862	29 753
Summa	**39 091**	**12 153**	**51 244**
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	19 307	130	19 436
Uppdragsverksamhet	-2 860	1 393	-1 468
Summa	**16 446**	**1 523**	**17 969**
Summa	**55 537**	**13 676**	**69 213**

Balansräkning

Not 10 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärde	5 660	5 660
Årets anskaffningar	994	0
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-56	0
Summa anskaffningsvärde	**6 597**	**5 660**
Ingående ackumulerade avskrivningar	-5 041	-5 041
Årets avskrivningar	-312	0
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	56	0
Summa ackumulerade avskrivningar	**-5 297**	**-5 041**
Utgående bokfört värde	**1 300**	**618**

Not 11 Förbättringsutgifter på annans fastighet

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärde	32 875	32 875
Årets anskaffningar	3 733	0
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-147	0
Summa anskaffningsvärde	**36 462**	**32 875**
Ingående ackumulerade avskrivningar	-29 878	-29 878
Årets avskrivningar	-815	0
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	147	0
Summa ackumulerade avskrivningar	**-30 545**	**-29 878**
Utgående bokfört värde	**5 916**	**2 998**

Not 12 Maskiner, inventarier, installationer m.m.

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärde	68 464	68 464
Årets anskaffningar	10 100	0
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-1 571	0
Summa anskaffningsvärde	**76 994**	**68 464**
Ingående ackumulerade avskrivningar	-39 608	-39 608
Årets avskrivningar	-7 591	0
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	1 571	0
Summa ackumulerade avskrivningar	**-45 628**	**-39 608**
Utgående bokfört värde	**31 366**	**28 856**

Not 13 Pågående nyanläggningar

	2022-12-31	2021-12-31
Årets anskaffningar	87	0
Utgående bokfört värde	**87**	**0**

Not 14 Fordringar hos andra myndigheter

	2022-12-31	2021-12-31
Fordran ingående mervärdesskatt	12 033	7 089
Kundfordringar hos andra myndigheter	89 201	63 381
Övriga fordringar hos andra myndigheter	9	0
Summa	**101 242**	**70 470**

Not 15 Övriga kortfristiga fordringar

	2022-12-31	2021-12-31
Fordringar hos anställda	22	24
Summa	**22**	**24**

Not 16 Förutbetalda kostnader

	2022-12-31	2021-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	20 853	18 923
Övriga förutbetalda kostnader	10 708	6 219
Summa	**31 561**	**25 143**

Not 17 Upplupna bidragsintäkter

	2022-12-31	2021-12-31
Inomstatliga	2 874	4 462
Utomstatliga	611	198
Summa	**3 486**	**4 660**

Not 18 Övriga upplupna intäkter

	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna avgiftsintäkter inomstatliga	350	313
Summa	**350**	**313**

Not 19 Avräkning med statsverket

	2022-12-31	2021-12-31
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-8 467	-2 951
Redovisat mot anslag		
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå ap.1 Försvarshögskolan: Grundutbildning (ram)	39 626	39 182
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå ap.1 Basresurs (ram)	24 275	24 018
2:65 Studenthälsa	61	0
1:7 Officersutbildning m.m. ap.1 Försvarshögskolan (ram)	251 850	245 118
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-326 251	-314 006
Återbetalning av anslagsmedel	943	172
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	**-17 963**	**-8 467**
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	256	321
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-256	-66
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	**0**	**256**
Summa Avräkning med statsverket	**-17 963**	**-8 211**

Not 20 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

	2022-12-31	2021-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	66 995	67 304
Summa	**66 995**	**67 304**
Beviljad kredit enligt regleringsbrev	0	0
Maximalt utnyttjad kredit	0	0

Not 21 Myndighetskapital

	Statskapital	Balanserad kapital-förändring, anslags-finansierad verksamhet	Balanserad kapital-förändring avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapital-förändring bidrags-finansierad verksamhet	Kapital-förändring enligt resultat-räkningen	Summa
Utgående balans 2021	418	36 319	20 257	233	-1 271	55 955
A Ingående balans 2022	418	36 319	20 257	233	-1 271	55 955
Föregående års kapitalförändring	0	1 857	-3 226	98	1 271	0
Årets Kapitalförändring	0				13 676	13 676
B Summa årets förändring	0	1 857	-3 226	98	14 947	13 676
C Utgående balans 2022	418	38 175	17 031	331	13 676	69 632

Not 22 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2022-12-31	2021-12-31
Ingående avsättning	142	56
Årets pensionskostnad	231	156
Årets pensionsutbetalningar	-111	-70
Utgående avsättning	**261**	**142**

Not 23 Övriga avsättningar

	2022-12-31	2021-12-31
Avsättning för lokalt omställningsarbete		
Ingående balans	4 856	4 091
Årets förändring	797	765
Utgående balans	**5 653**	**4 856**
Summa utgående balans	**5 653**	**4 856**

Not 24 Lån i Riksgäldskontoret

	2022-12-31	2021-12-31
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	32 054	34 857
Under året nyupptagna lån	14 015	6 289
Årets amorteringar	-8 715	-9 092
Utgående balans	**37 354**	**32 054**
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	50 000	47 000

Not 25 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

	2022-12-31	2021-12-31
Utgående mervärdesskatt	2 723	2 713
Arbetsgivaravgifter	7 320	7 524
Leverantörsskulder andra myndigheter	8 403	8 616
Summa	**18 445**	**18 853**

Not 26 Övriga kortfristiga skulder

	2022-12-31	2021-12-31
Personalens källskatt	6 911	7 484
Övriga kortfristiga skulder till personalen	43	20
Övrigt	6	5
Summa	**6 960**	**7 508**

Not 27 Upplupna kostnader

	2022-12-31	2021-12-31
Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	34 885	36 507
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	3 398	3 121
Övriga upplupna kostnader	6 826	2 351
Upplupna kostnader i transfereringsverksamhet	0	0
Summa	**45 109**	**41 978**

Not 28 Oförbrukade bidrag

	2022-12-31	2021-12-31
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	11 312	12 562
Bidrag som erhållits från icke-statliga organisationer eller privatpersoner	6 526	5 902
Summa	**17 838**	**18 463**
varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:		
inom tre månader	753	317
mer än tre månader till ett år	1 757	11 439
mer än ett år till tre år	8 801	806
mer än tre år	0	0
Summa	**11 312**	**12 562**

Not 29 Övriga förutbetalda intäkter

	2022-12-31	2021-12-31
Förutbetalda hyror	3 647	3 356
Övriga förutbetalda intäkter	5 741	9 474
Summa	**9 389**	**12 829**

Not 30 Anslagsredovisning

Försvarshögskolan får disponera 7 524 tkr av det ingående överföringsbeloppet, d.v.s. 3% av föregående års tilldelning 250 806 tkr enligt regleringsbrevet.

Anslagskredit 7 868 tkr.

7. SAMMANSTÄLLNING AV BILDER, DIAGRAM, TABELLER

Bild 1 Försvarshögskolans organisation 8
Bild 2 Försvarshögskolans samhällsnytta 13

Diagram 1 Fördelning intäkter per finansieringsslag 9
Diagram 2 Fördelning av intäkter för utbildning 22
Diagram 3 Fördelning av antal HST 25
Diagram 4 Tilldelade anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr) 27
Diagram 5 Utvecklingen av antal studenter OP 29
Diagram 6 Fördelning av intäkter för forskning 35

Tabell 1 Väsentliga uppgifter 10
Tabell 2 Indikatorer för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 17
Tabell 3 Indikatorer för forskning och forskarutbildning 18
Tabell 4 Indikatorer för samverkan och nyttiggörande 18
Tabell 5 Indikatorer för effektivitet och förutsättningar för kvalitet 20
Tabell 6 Resultaträkning utbildning 23
Tabell 7 Antal utfärdade examina på grund och avancerad nivå 26
Tabell 8 Programnybörjare, prestationer och kostnader OP 28
Tabell 9 Prestationer och kostnader, utbildning grundnivå och avancerad nivå anslag 2:61 30
Tabell 10 Prestationer och kostnader poänggivande uppdragsutbildning 32
Tabell 11 Resultaträkning forskning 36
Tabell 12 Antal forskningspublikationer 37
Tabell 13 Antal doktorander med doktorandanställning 42
Tabell 14 Doktorander per finansieringskälla 42
Tabell 15 Anställda i årsarbetskrafter 51
Tabell 16 Sjukfrånvaro 52

8. SAMMANSTÄLLNING AV ÅTERRAPPORTERINGSKRAV

Utbildningsdepartementet	Avsnitt
Väsentliga uppgifter: I årsredovisningen ska väsentliga uppgifter redovisas enligt anvisad tabell.	1.2.3
Utbildningsutbud: Universitet och högskolor ska i årsredovisningen redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om utbildningsutbudet. Avvägningar när det gäller t.ex. fördelningen mellan program och kurser på olika nivåer och med olika förkunskapskrav samt fördelningen mellan campus och distansutbildning ska redovisas. Därutöver ska en redovisning lämnas över hur lärosätet möter det omgivande samhällets behov av utbildning.	2.1 2.3
Officersutbildning på grundnivå: Försvarshögskolan och Försvarsmakten ska samverka om officersutbildningens dimensionering inför kommande års antagningsomgång. Försvarshögskolan ska redovisa antalet helårsstudenter och helårsprestationer inom utbildningen. Redovisningen ska vara såväl samlad som könsuppdelad.	2.6.3
Högre officersutbildning: Inom ramen för Försvarshögskolans kompetensområden ska högskolan på uppdrag av Försvarsmakten utbilda personal för att därigenom bidra till att det militära försvarets kompetensbehov tillgodoses. Försvarshögskolan ska redovisa hur utbildningsuppdragen har genomförts. En övergripande analys av måluppfyllelsen och väsentliga avvikelser mellan planerad och genomförd verksamhet ska anges och kommenteras.	2.7.2 2.7.3 2.7.5
Studieavgifter för tredjelandsstudenter: I årsredovisningen ska den studieavgiftsfinansierade verksamhetens omfattning redovisas. Årsredovisningen ska även innehålla en redogörelse för den studieavgiftsfinansierade verksamhetens eventuella påverkan på ett universitets eller en högskolas övriga verksamhet. Universitet och högskolor ska redovisa antalet tredjelandsstudenter som har deltagit i utbildning inom ett utbytesavtal och de eventuella förändringar som har skett i denna verksamhet. Vidare ska universitet och högskolor redovisa hur samarbetet med Migrationsverket fungerat. Universitet och högskolor ska även redovisa antalet avgiftsskyldiga studenter som har antagits genom separat antagning samt hur den studieavgiftsfinansierade verksamheten har påverkats av denna.	2.9
Jämställdhetsintegrering: Universitet och högskolor ska fortsätta arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen (skr. 2016/17:10), t.ex. i fråga om lika möjligheter till karriärvägar, könsbundna studieval och genomströmning. Lärosätena ska identifiera jämställdhetsproblem i kärnverksamheten som de kan bidra till att lösa. Universitet och högskolor ska senast den 1 september 2022 redovisa inriktningen för det fortsatta arbetet med jämställdhetsintegrering för åren 2023–2025 till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet och Utbildningsdepartementet). Universitet och högskolor ska också redovisa hur de beaktar jämställdhet vid fördelning av forskningsmedel. Uppdraget kan med fördel samordnas med andra uppdrag.	4.2 5.2
Resolution 1325: Försvarshögskolan ska bidra till genomförandet FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet med utgångspunkt i den nationella handlingsplanen. Återredovisning ska ske i enlighet med handlingsplanen.	4.2.1
Upplåtande av bostad: I årsredovisningen ska det ekonomiska resultatet av upplåtande av bostad redovisas. Av 9 a § förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning följer att universitet och högskolor som omfattas av högskolelagen (1992:1434) får ingå hyresavtal för bostadslägenhet för att upplåta lägenheten i andra hand till a) utländska studenter inom utbytesprogram med andra länder, eller b) gästforskare vid universitetet eller högskolan, under förutsättning att de inte är anställda där. Vid sådan upplåtelse ges universitet och högskolan rätt att utan krav på full kostnadstäckning ta ut avgift för hyran från studenten eller gästforskaren.	4.8
Rekryteringsmål professorer: Under 2021-2023 har lärosätet ett mål för könsfördelningen bland nyrekryterade professorer om 53 % kvinnor.	5.2.2
Informationssäkerhet: Universitet och högskolor ska övergripande redogöra för hur de arbetar för att stärka sin informationssäkerhet och för hur de planerar för att möta framtida behov, bl.a. utifrån den ökade digitaliseringen i verksamheten. I redogörelsen ska ingå en redovisning av hur lärosätena arbetar för att säkerställa informationssäkerheten vid forskning, undervisning och examination på distans. **(nytt 2022)**	5.6
Hållbar utveckling: Universitet och högskolor ska redovisa hur lärosätet har utvecklat sina processer för att främja en hållbar utveckling (1 kap. 5 § högskolelagen). Lärosätena ska även redogöra för hur relevanta delar av arbetet med att främja en hållbar utveckling har kopplats till Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling, lärosätenas miljöledningsarbete samt Naturvårdsverkets uppföljning av	5.4 5.6

Utbildningsdepartementet	Avsnitt
miljöledningsarbetet i staten. I redovisningen ska även framgå hur lärosätet avser att arbeta under kommande år för att ta ytterligare steg för att stärka arbetet med att främja en hållbar utveckling. Lärosätena ska redovisa hur de arbetar för att ta tillvara de erfarenheter av vad pandemin inneburit i fråga om minskade utsläpp från tjänsteresor. Lärosätena ska särskilt beskriva vad de kan göra för att fortsätta utveckla arbetssätt som innebär alternativ till fysiska möten och en allt mindre miljö- och klimatpåverkan, samtidigt som verksamhetens behov, lärosätets geografiska läge och andra förutsättningar beaktas. **(nytt 2022)**	
Utveckla arbetet med öppen vetenskap: Universitet och högskolor ska fortsätta att utveckla arbetet med öppen vetenskap i syfte att verksamheten ska bidra till att nå den nationella inriktningen för ett öppet vetenskapssystem (prop. 2020/21:60). I arbetet ingår att bidra med underlag till Vetenskapsrådets och Kungl. bibliotekets respektive uppdrag om samordning av arbete för öppen tillgång. **(nytt 2022)**	3.9 4.7
Avgiftsfinansierad verksamhet: I årsredovisningen ska den avgiftsfinansierade verksamheten redovisas enligt anvisad tabell.	6.5.1
Oförbrukade bidrag: I årsredovisningen ska omfattning och förändring av de oförbrukade bidragen och hur de inbetalade forskningsbidragen har utvecklats, redovisats och kommenterats.	6 inledande texten

Därutöver tillkommer krav i FÅB (2000:605).

9. STYRELSEN OCH STYRELSENS BESLUT

9.1 Styrelsen

Nedan visas ersättningar, förmåner och övriga uppdrag i myndighetsstyrelser eller bolagsstyrelser för Försvarshögskolans styrelseledamöter. Ersättningar och förmåner redovisas för budgetåret 2022. Enligt regeringsbeslut utgår arvode till de externa ledamöterna med 22 tkr per år. Till verksamhetsföreträdarna utgår ingen ersättning utöver ordinarie lön. Till ordförande utgår arvode med 50 tkr per år.

Medlemmar	Ersättning	Övriga uppdrag
Ledamöter utsedda av regeringen:		
Gunnar Holmgren Generaldirektör, ordförande	50 000 kr	Länsförsäkringar fullmäktige, ledamot Medlingsinstitutet, medlare
Robert Egnell Rektor	1 244 072 kr	
Elisabet Nihlfors Professor	22 000 kr	
Annika Nordgren Christensen Försvarspolitisk rådgivare	22 000 kr	Tjäderns Byrå AB, ledamot
Eva-Lotta Kraft Direktör	22 000 kr	Xano Industri AB, ledamot
Klas Eksell Personaldirektör	22 000 kr	
Viktoria Mattsson Chef Samverkan	22 000 kr	
Camilla Asp Överdirektör	22 000 kr	
Mika Kerttunen Docent	22 000 kr	

Medlemmar	Ersättning	Övriga uppdrag
Företrädare för verksamheten:		
Fredrik Thisner Lärarledamot	0	
Kristina Kihlström Lärarledamot	0	
Per Eliasson Lärarledamot	0	
Företrädare för studenter:		
Rasmus Lindstedt Studentledamot	22 000 kr	Hemvärnsrådet vid Livgardesgruppen, ledamot Attunda tingsrätt, nämndeman
Henrik Paulsson Studentledamot *(t. o. m. 22-09-30)*	16 500 kr	
Carl Wilhelm Fallenius Studentledamot *(fr. o. m. 22-04-01)*	16 500 kr	
Joel Pettersson Studentledamot *(t. o. m. 22-03-31)*	5 500 kr	
Magnus Lundström Studentledamot *(fr. o. m. 22-10-01)*	5 500 kr	

9.2 Styrelsens beslut

Styrelsen för Försvarshögskolan har den 16 februari 2023 beslutat att godkänna Försvarshögskolans årsredovisning för verksamhetsåret 2022.

Vi bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.[68]

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm, den 16 februari 2023

Gunnar Holmgren	Robert Egnell	Klas Eksell
Elisabet Nihlfors	Mika Kerttunen	Viktoria Mattsson
Eva-Lotta Kraft	Annika Nordgren Christensen	Camilla Asp
Fredrik Thisner	Per Eliasson	Kristina Kihlström
Rasmus Lindstedt	Carl Wilhelm Fallenius	Magnus Lundström

[68] Försvarshögskolan omfattas inte av förordningen om intern styrning och kontroll (2007:603), men har beslutat att följa den ändå. Försvarshögskolans styrelse har därför valt att ha med ett intygande om att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Diarienummer: 331/2022

Försvarshögskolan
Besöksadress: Drottning Kristinas väg 37, Stockholm
Postadress: Box 27805, 115 93 Stockholm
Tel 08-553 425 00
Fax 08-553 425 98
www.fhs.se

Försvarshögskolan